

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ
МОВИ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

**на тему Семантика, синтактика і прагматика
заголовків сучасних англомовних медіапублікацій
та особливості їх перекладу українською мовою**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи 8.035-а-п
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови
та літератури (переклад включно),
перша – англійська
освітньо-професійної програми
Переклад (англійський)
Баранецька Анна Дмитрівна

Керівник д.ф.н., доц. Шевченко О.І.

Рецензент к.ф.н., проф. Клименко О.Л.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології

Кафедра теорії та практики перекладу з англійської мови

Освітній рівень магістр

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Освітньо-професійна програма Переклад (англійський)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри теорії
та практики перекладу з
англійської мови

«____» _____ 2022 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
БАРАНЕЦЬКІЙ АННІ ДМИТРІВНІ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проекту) «Семантика, синтактика і прагматика заголовків сучасних англомовних медіапублікацій та особливості їх перекладу українською мовою»

Керівник кваліфікаційної роботи (проекту),
д.ф.н., доц. Шевченко Олександр Іванович

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЗНУ від «08» квітня 2021 року № 566-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проекту) 31.01.2022

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проекту)

роботи вітчизняних та зарубіжних вчених, присвячені проблемі заголовків (дослідження І. В. Арнольд, І. Р. Гальперіна, О. М. Мороховського, Maharani F., Nwala M. A., Утукого В. А.); а також провідні перекладознавчі розвідки, присвячені перекладацьким трансформаціям взагалі (розробки В. Н. Комісарова, Я. Й. Рецкера, Л. С. Бархударова, І. В. Корунця) та перекладу заголовків зокрема (доробок С. Потапенка).

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): - уточнити термінологічний апарат дослідження;

- визначити семантичні, синтаксичні і прагматичні особливості заголовків;

- окреслити перекладацькі трансформації, які залучаються для відтворення характеристик заголовків у перекладі;

- виявити особливості відтворення англомовних заголовків різних прагматичних типів у перекладі українською мовою.

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Вступ	Шевченко О. І., д.ф.н., доц.	07.05.2021	07.05.2021
Розділ 1	Шевченко О. І., д.ф.н., доц.	03.06.2021	03.06.2021
Розділ 2	Шевченко О. І., д.ф.н., доц.	15.07.2021	15.07.2021
Висновки	Шевченко О. І., д.ф.н., доц.	27.09.2021	27.09.2021

6. Дата видачі завдання 22.04.2021

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх вивчення та аналіз; укладання бібліографії	квітень 2021	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	травень 2021	виконано
3.	Написання вступу	червень 2021	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	серпень 2021	виконано
5.	Написання практичного розділу	вересень 2021	виконано
6.	Формулювання висновків	жовтень 2021	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	листопад 2021	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	грудень 2021	виконано
9.	Захист	грудень 2021	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант

_____ (підпис)

А. Д. Баранецька

(ініціали та прізвище)

Керівник

_____ (підпис)

О. І. Шевченко

(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

_____ (підпис)

В. В. Погонєць

(ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 64 стор., 63 джерела, 5 додатків.

Об'єкт дослідження: заголовки сучасних англомовних публікацій.

Мета роботи: виявлення семантичних, синтаксичних і прагматичних характеристик заголовків сучасних англомовних медіапублікацій та окреслення особливостей їх перекладу українською мовою.

Теоретико-методологічні засади: роботи вітчизняних та зарубіжних вчених, присвячені проблемі заголовків (дослідження І. В. Арнольд, І. Р. Гальперіна, О. М. Мороховського, Maharani F., Nwala M. A., Утукого В. А.); а також провідні перекладознавчі розвідки, присвячені перекладацьким трансформаціям взагалі (В. Н. Комісаров, Я. Й. Рецкер, Л. С. Бархударов, І. В. Корунець) та перекладу заголовків зокрема (С. Потапенко).

Отримані результати: За прагматичними типами виявлено такі заголовки: заголовки-констативи – 89,2% від загальної кількості; заголовки-промісиви та заголовки-менасиви – 3,2%; заголовки-перформативи – 0,4%; заголовки-директиви – 3,6%; заголовки-квеситиви – 3,6%.

Найбільш частотними у фактичному матеріалі дослідження виявились такі явища, що спричиняють перекладацькі труднощі: фонетична анафора, рима; абревіатури, okazіоналізми, екзотизми, терміни, реалії; сталі вирази; метафори, каламбури, антитези, оксиморони; повтори; алюзії.

Для подолання зазначених труднощів використовувались такі перекладацькі трансформації (зауважимо, що при перекладі одного заголовку можуть бути застосовані 2 і більше перекладацькі трансформації):

дослівний переклад – 89,2%;

експлікація – 31,6%;

додавання підрядної частини речення – 12,4%;

заміна частини мови – 10,4%;

модуляція – 10%;

антонімічний переклад – 3,2%;

калькування – 2%;

компенсація – 1,2%.

Можна зробити висновок, що за допомогою дослівного перекладу вдалося подолати більшість труднощів, які виникали при відтворенні заголовків сучасних англомовних медіапублікацій українською мовою. Досить частотне вживання експлікації можна пояснити наявністю реалій та сталих виразів, які не мають еквівалентів у мові перекладу. Калькування використовувалось для відтворення okazіonalіzmів. Нечисленне залучення компенсації пояснюється прагненням заголовків до лаконічності, у той час як ця трансформація передбачає збільшення обсягу заголовка у порівнянні з оригіналом. Велика кількість таких граматичних трансформацій як заміна частини мови та додавання підрядної частини речення обумовлена тим, що вони дуже часто супроводжують експлікацію.

Ключові слова: заголовок, медіапублікація, прагматика заголовка, семантика заголовка, синтаксис заголовка, перекладацька трансформація.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАГОЛОВКІВ МЕДІАПУБЛІКАЦІЙ	7
1.1 Термінологічний апарат дослідження.....	7
1.1.1 Публіцистика: функціональні характеристики	7
1.1.2 Медіа та ЗМІ: інтерпретація понять.....	9
1.1.3 Медіапублікація: особливості організації тексту.....	11
1.1.4 Заголовок як структурна компонента медіапублікації.....	13
1.2 Семантичні, синтаксичні і прагматичні особливості заголовків медіапублікацій.....	16
1.3 Перекладацькі трансформації у відтворенні заголовків медіапублікацій.....	24
РОЗДІЛ 2 ВІДТВОРЕННЯ СЕМАНТИЧНИХ, СИНТАКСИЧНИХ, ПРАГМАТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗАГОЛОВКІВ СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ МЕДІАПУБЛІКАЦІЙ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	35
2.1 Особливості відтворення англомовних заголовків-констативів українською мовою.....	38
2.2 Особливості відтворення англомовних заголовків-промісивів та заголовків-менасивів українською мовою.....	51
2.3 Особливості відтворення англомовних заголовків-перформативів українською мовою.....	53
2.4 Особливості відтворення англомовних заголовків-директивів українською мовою.....	54
2.5 Особливості відтворення англомовних заголовків-квеситивів українською мовою.....	57
ВИСНОВКИ	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	65
ДОДАТКИ	72

ВСТУП

Кількість сучасних медіа незліченна, завдяки всюдисущій диджиталізації вони розповсюджують інформацію з незбагненною швидкістю, отже змагаються між собою за увагу читача. Мова сучасних медіапублікацій розвивається стрімко і є матеріалом, у якому можна виявити тенденції розвитку мови в цілому. Водночас, нові феномени, що виникають у мові, зокрема в англійській, можуть створювати перекладацькі проблеми. Оскільки англійська мова, беззаперечно, є мовою, якою ключові новинні агентства створюють безліч публікацій присвячених найновішим подіям у світі, постає необхідність перекладати такі публікації різними мовами, зокрема українською. Особливо важливим є переклад заголовків, оскільки саме назва статті часто визначає, чи буде реципієнт читати текст цілком.

Феномен заголовків медіапублікацій привертав увагу як вітчизняних, так і зарубіжних вчених: у фокусі наукових розвідок був лінгвістичний статус заголовків (Арнольд І. В., Блисковський З. Д., Гальперін І. Р., Дубенко О. Ю., Слободянюк Р. Д., Тертичний О. О.); структура заголовного комплексу (Мороховський О. М.); синтаксичні характеристики заголовків (Карпенко В., Maharani F.); їх семантичні параметри (Гальперін І. Р., Nwala M. A., Umukoro V. A.); прагматичні особливості (Мариненко І. О., Ревенко В.); досліджувалась роль ефектів обманутого та посиленого очікування у взаємодії заголовка та тексту (Лазарева Е. А.); деякі наукові розвідки присвячені проблемам перекладу англомовних заголовків українською та іншими мовами (Опо К., Potapenko S., Rasul S. H.). Однак комплексне дослідження прагматичних, семантичних та синтаксичних особливостей англомовних заголовків сучасних медіапублікацій та їх відтворення у перекладі українською мовою ще не було виконано.

Актуальність нашої роботи зумовлена, по-перше, зазначеною лакуюною у дослідженні заголовків; по-друге, бурхливим розвитком сучасних англомовних медіа, а отже – зростаючою потребою перекладати англомовні медіа публікації українською мовою; по-третє, найсучаснішим матеріалом дослідження.

Об'єктом дослідження є заголовки сучасних англомовних медіапублікацій, а **предметом** – особливості відтворення прагматичних, семантичних, синтаксичних параметрів заголовків у перекладі.

Метою дослідження є виявлення семантичних, синтаксичних і прагматичних характеристик заголовків сучасних англомовних медіапублікацій та окреслення особливостей їх перекладу українською мовою. Мета роботи зумовила такі **завдання**:

- уточнити термінологічний апарат дослідження;
- визначити семантичні, синтаксичні і прагматичні особливості заголовків;
- окреслити перекладацькі трансформації, які залучаються для відтворення характеристик заголовків у перекладі;
- виявити особливості відтворення англомовних заголовків різних прагматичних типів у перекладі українською мовою.

Матеріалом дослідження стали 250 англомовних заголовків сучасних медіапублікацій, відібраних з п'яти медіа п'яти основних країн, де англійська мова є офіційною (Велика Британія, США, Канада, Австралія, Нова Зеландія). Пошук матеріалу відбувався онлайн на сайтах таких видань: The Economist, The New York Times, The Independent Australia, The Ottawa Citizen, The New Zealand Herald.

Під час роботи залучались такі **методи**:

- 1) *метод критичного огляду літератури* – для уточнення лінгвістичного та перекладознавчого інструментарію;
- 2) *метод суцільної вибірки* – для відбору ілюстративного матеріалу;

3) *метод перекладознавчого аналізу* – для виявлення потенційних перекладацьких труднощів;

4) *метод контекстуальної інтерпретації* – для усунення перекладацьких труднощів;

5) *порівняльний метод* – для зіставлення оригіналу та перекладу, оцінки адекватності перекладу, окреслення застосованих трансформацій та їх доцільності.

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що *вперше* було екстрапольовано класифікацію прагматичних типів речень Г. Г. Почепцова на заголовки сучасних англomовних медіапублікацій та виявлено найбільш частотні перекладацькі трансформації, які використовуються для перекладу різних типів англomовних заголовків українською мовою.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання його результатів при укладанні таких курсів як «Порівняльна стилістика», «Порівняльна лексикологія», «Практика перекладу».

Результати роботи були представлені на XIII Міжвишівській студентській науково-практичній конференції «Різдвяні студентські наукові читання» (10 грудня 2021 року, Запоріжжя, ЗНУ).

Опубліковано тези доповіді «Семантико-синтаксичні та прагматичні особливості українського перекладу заголовків сучасних англomовних медіапублікацій». *Різдвяні студентські наукові читання: Vita in lingua: матеріали XIII Міжвишівської студентської науково-практичної конференції* (Запоріжжя, 10 грудня 2021 р.). Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2022. 189 с. С. 7-12.

Структура роботи: дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, додатків та списку використаної літератури. У вступі подано загальні відомості про наукову розвідку: обґрунтовано актуальність проблеми, що досліджується, окреслені мета та завдання; визначені об'єкт та предмет; указані методи дослідження. У першому розділі уточнюється термінологічний інструментарій дослідження, окреслюються прагматичні,

семантичні, синтаксичні риси заголовків, розкриваються способи і засоби перекладу заголовків та потенційні перекладацькі проблеми, які можуть у них міститись. У другому розділі викладено аналіз трансформацій, застосованих для створення власного перекладу англомовних заголовків українською мовою. У висновках подано узагальнені результати проведеної роботи. Додатки містять добірку із 250 заголовків сучасних англомовних медіапублікацій, класифікованих за прагматичними типами; кожен заголовок супроводжується перерахуванням потенційних перекладацьких труднощів, вказанням джерела заголовка, власним перекладом та зазначенням перекладацьким трансформацій, що були використані. Загальна кількість сторінок 64, кількість використаних джерел 63.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ЗАГОЛОВКІВ МЕДІАПУБЛІКАЦІЙ

1.1 Термінологічний апарат дослідження

Задля гомогенного викладення наукового доробку необхідно насамперед викристалізувати термінологічний апарат дослідження. У нашій науковій розвідці ключовими поняттями, які потребують уточнення та відокремлення від споріднених явищ є такі: публіцистика, медіа, ЗМІ, медіапублікації, заголовок медіапублікації.

1.1.1 Публіцистика: функціональні характеристики. Погляди на сутність публіцистики різняться у різних дослідників. Існує тенденція ототожнювати два терміни «публіцистичний стиль» та «публіцистика»; і, в свою чергу, вирізняти газетний підстиль в рамках публіцистичного стилю. Так І. Р. Гальперін ототожнює публіцистику та публіцистичний стиль; у публіцистичному стилі виокремлює ораторський підстиль, радіо та ТВ коментар, есе, журналістські статті у газетах та журналах [Гальперин 1981, с. 287]. Багато авторів вважають, що публіцистичний стиль збігається з так званим «газетним стилем». Ці автори стверджують, що газета, радіо та телебачення є засобами передання інформації, які мають свою специфіку однак не утворюють окремого функціонального стилю [Мороховский 1984, с. 240].

Прибічники віднесення газетного стилю до публіцистики вказують, що у публіцистичному стилі виділяється кілька підстилів, кожний з яких має свої

жанрові й мовні особливості: власне публіцистичний, або стиль засобів масової інформації (газети, часописи, радіо, телебачення, реклама), художньо-публіцистичний (памфлети, фейлетони, нариси, есе), науково-публіцистичний (критичні статті, аналітичні огляди, соціальні портрети тощо). Майстерне виголошення досконалого публіцистичного тексту називають ораторським. Тому можна вважати, що вислів «ораторський стиль» означає усну форму публіцистичного стилю, ці поняття близькі [Мацько 2003, с. 273].

Марія Титаренко у своїй роботі виокремлює три рівні функціонування публіцистики: публіцистика як сфера літератури (художня публіцистика); публіцистика як сфера філософії, релігії, науки (світоглядна публіцистика); публіцистика як сфера журналістики (т. зв. газетна/журнальна, теле-, радіопубліцистика [Титаренко 2007, с. 46]. Ми у своєму дослідженні будемо фокусуватись саме на публіцистиці як сфері журналістики.

Дудик П. С. пише, що публіцистичний стиль представлений багатьма підстилями (жанрами), кожен з яких внутрішньо неоднорідний, мовленнєво своєрідний. Наприклад, мовне оформлення передової газетної статті багато в чому не збігається з тим, що становить мовленнєву сутність ювілейної промови чи мітингового виступу або ж звичайного допису-інформації до газети чи репортажу, звіту, інтерв'ю, фейлетону, есе, повідомлення, реклами тощо. Публіцистичне мовлення найповніше, найкомпактніше й найпоказовіше реалізується в писемній формі – у газетах, в іншій суспільно-політичній літературі. Менш повно воно виявляється в усній формі [Дудик 2005, с. 86].

З іншого боку, існує й протилежна думка. Деякі вчені протиставляють газетний та публіцистичний стиль, між статтями та публіцистикою проводять кордон [Арнольд 2016, с. 345]; вказують, що суто публіцистичні жанри є більш експресивними, ніж виключно газетні, тому що вони несуть на собі відбиток індивідуальності автора, вони у меншій мірі є анонімними [Алексеев 2012, с. 407].

Ми вважаємо, що доцільно вирізняти газетний підстиль у рамках публіцистичного стилю, але не ототожнювати їх, тобто всі риси публіцистичного стилю є властивими стилю газетному; можна стверджувати, що всі виявлені у лінгвістичних дослідженнях особливості публіцистичного стилю можуть бути екстрапольовані на газетний стиль. Однак у газетного стилю є свої особливості: письмова форма, структурованість та обсяг текстів в залежності від жанру, використання відповідних виражальних засобів та стилістичних прийомів. У цьому дослідженні ми сфокусували нашу увагу на заголовках видань, які є друкованими, але мають свої електронні варіанти. Саме такі видання ми відносимо до газетного підстилю публіцистичного стилю.

1.1.2 Медіа та ЗМІ: інтерпретація понять. Вважають, що писемне й усне публіцистичне мовлення зорієнтоване на передавання масової інформації, тому за ним закріпилось синонімічне найменування *мовлення засобів масової інформації* (мовлення ЗМІ). Цей термін означає те саме (чи майже те саме), що й терміни «мова журналістики» і «мова публіцистики». Термін «мова преси» охоплює все надруковане чи написане від руки в межах публіцистичного стилю. Терміни «мова телебачення» і «мова радіо» позначають суттєво інші жанрові різновиди публіцистичного стилю, – ті, що використовуються в засобах масової інформації. Тексти, які звучать по телебаченню і радіо, зазвичай готують наперед. Значно рідше мовлення телебачення і радіо буває спонтанним, тобто непідготовленим (прямі діалоги або монологічні виступи дикторів, запрошених осіб тощо) [Дудик 2005, с. 88]. У наш час до зазначених вище термінів слушно додати термін «мова онлайн медіа» чи «мова Інтернет медіа», оскільки природа (здатність поєднувати вербальний та аудіовізуальний текст на одній сторінці; здатність містити посилання на інші тексти; наявність таких відволікаючих факторів як рекламні банери тощо) текст нових носіїв інформації обумовлює своєрідність текстів, які можуть бути зафіксовані цими носіями.

Сам термін «медіа» потребує уточнення в рамках нашої роботи, оскільки його інтерпретація залежить від того, у якій науковій парадигмі працює вчений, що користується цим терміном. Так, наприклад:

1) новими цифровими медіа, які у наш час невпинно та стрімко розвиваються, називають листи електронної пошти, обмін текстовими повідомленнями, чати на інтернет-форумах [Busse 2014, p. 101; Fialho, Zyngier 2014, p. 341; Toolan 2014, p. 469];

2) говорять про «соціальні медіа» (social media) – такі як Твіттер та Фейсбук [Burke 2014, p. 25];

3) виокремлюють «новинні медіа» (news media) [Emmott, Alexander, Marszalek 2014, p. 278];

4) залучають термін «друковані медіа» (printed media) [Trimarco 2014, p. 506];

5) іноді в англomовних джерелах термін «медіа» не відрізняють від терміна «мас-медіа» [Montoro 2014, p. 352];

6) згадують про «художні медіа» (artistic media) – наприклад, прозу, театр, кіно – тобто прирівнюють термін «медіа» до терміна «форми мистецтва» [Forceville, El Refaie, Meesters 2014, p. 486];

7) деякі вчені досліджують «не-текстові медіа (non-textual media), наприклад, кінострічки» [Scott 2014, p. 436], а також «несловесні або частково словесні медіа» - такі як графічна художня література (графічний роман тощо) [Hogan 2014, p. 518];

8) вивчають «зв'язуючі медіа» (linking media) – такі як, наприклад, гіпертекст – очевидно, у цьому контексті «медіа» є синонімом терміна «засоби» [Trimarco 2014, p. 500];

9) у рамках теорії мультимодальності «медіа» визначають як «канали комунікації», наприклад, візуальний та аудіальний [Toolan 2014, p. 456].

В українській лінгвістиці подибуємо терміни «Інтернет-медіа», «крос-медійні медіа», «крос-медіа», «мережеві медіа» [Мариненко 2020, с. 161-162],

які, разом із друкованими газетами та журналами, відносять до візуальних засобів інформування [там само, с. 159].

У нашій роботі ми, услід за Дудиком П. С. і Монторо Р. будемо прирівнювати терміни «медіа», «ЗМІ» та «мас медіа», виокремлюючи у той же час у «мовленні ЗМІ» «мовлення преси», «мовлення радіо» та «мовлення телебачення»; зосереджуючись насамперед на мовленні преси. Також будемо вважати синонімічними терміни «Інтернет медіа», «онлайн медіа» та «мережеві медіа».

1.1.3 Медіапублікація: особливості організації тексту. На сучасному етапі розвитку стилістики, можемо зустріти термін «медійний стиль» [Алексеев 2012, с. 414], що ототожнюється з терміном «публіцистичний стиль». Можемо сформулювати таке визначення: медіапублікація – це публікація у будь-якому друкованому або мережевому засобу масової інформації. Вважаємо релевантним виокремити серед медіапублікацій такі ж види, які дослідники виокремили у публіцистичному мовленні.

Публіцистичне мовлення різноаспектне, багатожанрове. В ньому вже сформувались такі найважливіші жанри, різновиди публікацій:

- *статті*. Це різні за обсягом і тематичною зорієнтованістю публікації, переважно з найбільш актуальних проблем життя;

- *змітки*. Так називають стислі журналістські повідомлення про щоденні, важливі майже для всіх (Що саме відбулося? Де? Коли? і под.) новини. Вони належать до найдавнішого й найпоширенішого публіцистичного жанру;

- *звіти*. У них досить повно розповідається про певну подію (події), про позитивне й негативне в одній із сфер життя, пропонуються способи поліпшення стану справ (звіти державних установ, партійних і профспілкових організацій, конференцій, симпозіумів, семінарів, виробничих зібрань, нарад та ін.);

- *інтерв'ю*. Підготовлювана (підготовлена) до друку розмова, дискусія журналістів з політичним, громадським чи будь-яким іншим діячем, здебільшого з досить відомою особою, з певної соціально важливої професії, проблеми, події. Типова мовна форма інтерв'ю – діалогічна (питання – відповідь);

- *репортажі*. Без цього жанру не обходяться жодна газета, суспільно-політичний журнал чи радіо, телебачення. Репортажі містять оперативну, динамічну, точну, неоднакову за емоційністю інформацію про щось важливе в державі, світі;

- *кореспонденції*. Ці публікації інформують про що-небудь нове, виробничо й політично важливе в житті. У них популяризується передовий досвід або ж ідеться про певні суттєві недоліки, визначаються шляхи їх усунення;

- *рецензії*. Вони містять критичний аналіз, оцінку художнього, наукового та інших творів. Цей жанр поєднує в собі точність і логіку висловлювання, може ускладнюватись чи доповнюватись елементами художньої образності;

- *огляди*. В них дається оцінка певних фактів у деяких сферах життя (міжнародний огляд, економічний огляд, спортивний огляд, кіноогляд та ін.);

- *есе*. Це наукові, критичні та інші оповіді, які позначені вишуканістю форми;

- *листи*. Найчастіше так називають публіцистичні тексти, які містять повідомлення про що-небудь; ними мовці писемно спілкуються на відстані. Розрізняють такі види листів: відкритий лист, лист-послання, лист без адреси, звернення (державного діяча тощо), заява, привітання;

- *нариси*. У формах цього жанру на документальній основі узагальнено описуються важливі соціально-політичні події, центром яких є людина, її характер, поведінка. Для цього використовують деякі засоби художнього мовлення (тропи, особливо метафори, тощо). Нариси мають підвиди: нариси-замальовки, нариси портретні, проблемні, подорожні, пейзажні та ін.;

- *реклами*. Ними у формі плакатів, оголошень тощо популяризуються певні твори, видовища, послуги з метою привернути до них увагу слухачів або читачів;

- *сатиричні жанри*. Це переважно фейлетони, памфлети (гостровикривальні оповіді, в яких ідеться про найбільш суспільно негативні чи навіть небезпечні явища), байки (сатиричні чи гумористичні розповіді алегоричного змісту), гуморески, епіграми (ритмічно завершені частини сатиричного вірша або окремий вірш не більш як із 14 рядків), пародії (в них автор сатирично чи гумористично наслідує творчу манеру, мовлення інших осіб, навмисно перебільшуючи реальні якості того, хто став об'єктом пародіювання, яке здебільшого призводить до комізму), сатиричні афоризми (стислі, дотепні й зручні для запам'ятовування оповіді глибокого змісту) [Дудик 2005, с. 89-90].

У нашій роботі ми зосередимось на статтях (як виді медіапублікацій) суспільно-політичної тематики. Вважаємо доцільним застосовувати всі раніше виявлені вченими закономірності щодо газетних та журнальних публікацій до медіапублікацій; оскільки в онлайн просторі різниця між газетами та журналами певною мірою нівелювалась.

1.1.4 Заголовок як структурна компонента медіапублікації. Без заголовку неможливо побудувати модель тексту. Щоправда, існують тексти без заголовків (ліричні вірші, газетні повідомлення, листи і деякі інші), але в них перше речення виконує функцію заголовку [Гальперин 2006, с. 5].

В. Іванов зауважує, що «гарний заголовок у газеті – це концентроване відображення головної ідеї твору, головної думки автора, але це відображення лаконічне, максимально стисле, чітке, конкретне» [Іванов 2000, с. 110]. Він «несе у собі відчутний потенціал ідейного задуму...» [Слободянюк 2000, с. 34], саме цим пояснюється взаємозумовленість заголовка з текстом.

Заголовок – це наскрізний елемент усього твору, він проходить через весь матеріал і є тією призмою, крізь яку сприймається текст у цілому. Назва публікації супроводжує реципієнта протягом усього періоду читання тексту. Підсвідомо реципієнт постійно повертається до тієї першої фрази, з якої розпочалося його знайомство з твором. Він весь час подумки перебуває у пошуку інформації (розшифровки того коду, який автор вклав у заголовок), на яку читача спонукав заголовок [Баранецька 2009, с. 17; Ismail 2016, с. 760].

Функціональна та лінгвістична специфіка газетних заголовків зумовила їх особливий статус як окремого «жанру» публіцистичного стилю. В друкованих засобах масової інформації заголовок виконує інформативну та експресивно-рекламну функції: його завданням є не лише повідомити читача про той чи інший факт або подію, але й зацікавити темою газетного матеріалу і змусити прочитати публікацію. Згідно з дослідженнями, три чверті читачів визначаються продовжувати знайомство зі статтею чи ні, в залежності від її заголовку [Дубенко 2011, с. 104].

Заголовок вважають важливим елементом тексту, у якому необхідно ідентифікувати слова та фрази, які є ключовими для всього тексту [Harding 2014, p. 80].

У заголовку у декількох словах подається сутність новини. Він інформує читача швидко та чітко, а також збуджує цікавість [Ungerer 2000, с. 48]. Заголовки відіграють важливу роль у тому, як читачі сприймають текст новини; заголовки допомагають скерувати увагу, впливають на сприйняття та процес прочитання тексту [Van Dijk 1988, с. 141].

Заголовки британських та американських газет – це важливий елемент, який містить як інформацію, так і оцінку. Редактори приділяють заголовкам багато уваги, визнаючи, що багато людей рідко читають щось окрім заголовка. Щоб спокусити читача прочитати всю статтю або хоча б більшу частину її, необхідно докласти неабияке вміння та винахідливість з боку автора матеріалу [Гальперин 1981, с. 305].

Стійкі традиції сегментації тексту склались в англійській газеті, особливо у сфері так званого заголовного комплексу. Багатоярусний заголовок з'являється в англійській газеті у другій половині XIX століття, вдосконалюється та стабілізується у 20-ті роки XX століття. Заголовний комплекс об'єднує шапки, рубрики, надзаголовки, заголовки, підзаголовки та вступні абзаци. [Мороховский 1984, с. 60-61]:

- **шапка** (англ. banner, streamer, screamer, ribbon, the line) – рядок, надрукований великим кеглем у верхній частині правої шпальти, яка виділяє основну інформацію та надає шпальті декоративності;

- **надзаголовок** (англ. kicker, teaser, overline, whiplash, the astonisher) – слово або кілька слів, які є набраними у два рази меншим за заголовок кеглем, розташовані, як правило, ліворуч згори від заголовка. Довжина надзаголовка не повинна перевищувати 2/3 довжини заголовка;

- **заголовок** (англ. the head, headline) – слово або кілька слів, які є набраними таким самим або дещо меншим кеглем, як шапка, та розташовані над вступним абзацом;

- **підзаголовок** має три різновиди:

1) другорядний заголовок (bank) набирається більш дрібним кеглем, ніж заголовок, і знаходиться між заголовком та текстом повідомлення або праворуч від основного заголовку;

2) пояснення до шапки (read-out) відрізняється від першого тим, що після нього немає тексту і що він використовується тільки на першій смузі;

3) внутрішньотекстовий заголовок (subhead) - для розбивки довгого тексту;

- **вступний абзац** (leading paragraph, lead) – пов'язує попередні елементи з текстом.

Услід за Гальперінім І. Р. можемо сформулювати таку дефініцію: заголовок медіапублікації (headline) – це назва (title), яка дається статті або

повідомленню про новини; «залежна» форма газетного стилю, частина більшого цілого [Гальперин 1981, с. 302].

1.2 Семантичні, синтаксичні і прагматичні особливості заголовків медіапублікацій

Публіцистичний стиль переважно базується на нехудожньому письмовому типі мови, однак може широко включати структури художнього письмового та усного типів мовлення. Особистісний фактор грає досить суттєву роль [Мороховский 1984, с. 236].

Незважаючи на порівняно невеликий обсяг заголовку, він є своєрідним епіцентром журналістського матеріалу [Баранецька 2009, с. 16].

Заголовок – це перше слово автора в його заочній бесіді з читачами. З назви починається шлях книги до розуму та серця людського [Блисковский 1972, с. 10]. Це твердження можна екстраполювати також і на заголовки медіапублікацій.

Представники французької наукової думки називають заголовок «тріумфальною аркою» [Гід 1999, с. 65], оскільки він має зацікавити читача, змотивувати його ознайомитись з усім матеріалом; від заголовку залежить, чи зупиниться читач на цій публікації, чи залишить її поза своєю увагою.

О. Тертичний підкреслює: «Текст, не увінчаний гідним заголовком, не можна вважати завершеним твором» [Тертичний 2004, с. 80], адже він є тим «порталом», через який відбувається «вхід» до тексту та з якого починається розуміння матеріалу.

Вагому роль у взаємодії заголовка та тексту грають ефекти обманутого та посиленого очікування [Лазарева 1989, с. 46-57], які сприяють більш активному й емоційно зацікавленому прочитанню текстів. Адже при навмисному їх моделюванні виразність публікації підвищується.

Так, ефект обманутого очікування виникає у випадку, коли інформація, вкладена автором у заголовок, при подальшому прочитанні тексту спростовується, й передбачення читача не виправдовуються. Це змушує

реципієнта задуматися над тим, яку мету переслідував автор і шукати глибинний зміст [Баранецька 2009, с. 17].

У свою чергу ефект посиленого очікування виникає за умови, коли заголовок лише натякає, інтригує, однак лишається імпліцитним для реципієнта. Він зацікавлює читача своєю завуальованістю, таємничістю, внаслідок чого й актуалізується цей ефект. Тож «читацькі емоції здивування, інтересу, зацікавленості зберігаються до сприйняття вузлового відрізка, після якого стає зрозумілим смисл заголовка» [Лазарева 1989, с. 57]. Ці функціональні особливості діяльності заголовків ще раз підкреслюють, що назва твору є першим епізодом смислово-емоційного наповнення матеріалу, його ядром, у якому закодовано ідейний зміст твору [Баранецька 2009, с. 17].

Виходячи зі смислової наповненості медійних заголовків, їх можна поділити, принаймні, на дві групи: семантично розгорнуті заголовки і заголовки-інтриги. Сучасні інтернет-медіа, часто порушуючи класичні вимоги до публіцистичного заголовка, подають настільки розлогі назви матеріалів, що вони не вкладаються й у два рядки, виконуючи функцію ліду або анонсу публікації. Після ознайомлення з таким заголовком читач або розкриває повний текст для уточнення деталей, якщо його зацікавила новина, або гортає стрічку далі, оскільки основну інформацію він уже отримав, а тема й деталі новини не привернули його уваги. Отже, розгорнуті заголовки спонукають до прочитання матеріалу тільки тих реципієнтів, яким його тема цікава, а деталі інформації важливі. Заголовки, що містять у собі інтригу (у будь-якому її варіанті), спонукають користувача до прочитання всього тексту для з'ясування її суті. На нашу думку, природна цікавість змушує до хоча б побіжного ознайомлення з повним текстом публікації переважно більшість тих користувачів, які прочитали заголовок з інтригувальним компонентом [Мариненко 2020, с. 159].

У різних мовах заголовки медіапублікацій мають певні синтаксичні, семантичні та прагматичні особливості, які можуть бути спільними для декількох мов або можуть відрізнятися. Існують дослідження, присвчені

тому, як зазначені лінгвальні особливості заголовків впливають на їх успішність (здатність зацікавити якнайбільшу кількість реципієнтів та здатність спонукати їх до поширення певної новини у сучасних соціальних медіа) [Gligorić et al. 2021]. У нашому дослідженні ми сфокусуємо увагу на характерних рисах англомовних заголовків медіапублікацій.

Лексичні та граматичні особливості заголовків за В. Н. Комісаровим:

1) у заголовках особливо широко використовуються жаргонізми та інші лексичні елементи розмовного стилю (навіть якщо сама стаття викладена у більш стриманому стилі);

2) the Past Indefinite Tense використовується у заголовках, які стосуються минулих подій, якщо у заголовку є обставина часу або якщо читачу відомо, що подія відбулась у певний момент у минулому;

3) на позначення майбутнього у заголовках широко використовується інфінітив;

4) у газетних заголовках (як у текстах газетно-інформаційного стилю взагалі) широко представлені назви, політичні терміни, скорочення, [Комиссаров 1990, с. 120-122].

Стосовно синтаксичних особливостей, можна сказати, що англійський газетний заголовок піддається, на відміну від українського, декільком видам компресії:

1) опущенню підмета;

2) опущенню допоміжного дієслова у складних дієслівних формах (зокрема, розповсюдженою є них еліптична форма пасивного стану дієслова з опущенням допоміжного дієслова для опису подій як у минулому, так і у теперішньому часі);

3) опущення дієслова-зв'язки або модального дієслова;

4) використання неперфектних форм дієслова; зокрема, історичного теперішнього часу на позначення подій недавнього минулого, що надає цим подіям експресії та живості, якби наближуючи їх до читача [Арнольд 2016, с. 347; Комиссаров 1990, с. 120-122; Дубенко 2011, с. 104];

5) заголовки часто являють собою еліпсис прислів'їв та приказок [Vinay, Darbelnet 1958, p. 174].

Компресія англійського газетного заголовку може відбуватись також завдяки опущенню артиклів, використанню різного роду аббревіатур та атрибутивних ланцюжків [Комиссаров 1990, с. 120-122; Дубенко 2011, с. 104]. Атрибутивний ланцюжок як ефективний спосіб компресії інформації властивий як заголовкам, так і текстам газетних повідомлень [Арнольд 2016, с. 346].

Ще однією стилістично значимою граматичною особливістю газетних заголовків в англо-американській пресі є їх здебільшого дієслівний характер. Українські заголовки виявляють, загалом, меншу частотність предикативних структур [Комиссаров 1990, с. 120-122; Дубенко 2011, с. 104].

Поряд із предикатними у заголовках широко використовуються іменні групи, більш компактні, ніж речення, що їм відповідають, але такі, які легко розгорнути. Іменні групи можуть мати праве (постпозиційне) та ліве (препозиційне) означення. Праве означення переважно представлене прийменниковими зворотами. Це зрозуміло, оскільки дієприкметник або інфінітивне означення у цій системі виявилися б двозначними: їх легко було б сплутати з предикативною групою з опущеним дієсловом *be*. Серед прийменників, які оформлюють праве означення, майже не зустрічається прийменник *of*. Це пояснюється тим, що такий прийменниковий зворот є синонімічним препозитивному означенню, якому через його більшу компактність і надається перевага. Ланцюжок лівих означень є одним з найбільш дієвих засобів компресії [Арнольд 2016, с. 348].

До відмінних рис англо-американських заголовків належить також існування так званого «заголовкового жаргону» - групи односкладних слів розмовного тону на кшталт *bid, blast, claim, crack, dash, hit, move, rush, slash* тощо. Ця специфічна експресивна лексика вирізняється широкою семантикою [Комиссаров 1990, с. 120-122; Дубенко 2011, с. 105]. Виділяють навіть окрему «мову заголовків» ('headlineese'), в якій існує безліч правил,

порушення яких не є допустимим та карається соціальними санкціями (остракізмом або принаймні мінімізацією контактів з порушником) [Скребнев 2003, с. 180-181]. Деякі вчені стверджують, що заголовки є окремою маргінальною мовою зі своїми власними правилами [Vinay, Darbelnet 1958, p. 176].

Загалом досить часто заголовки в англомовній пресі вирізняються більшою розмовністю тону, ніж сама стаття [Дубенко 2011, с. 105].

Стилістичні особливості англійського заголовку залежать також від типу газети. У так званій «якісній» пресі автори статей часто вдаються до використання алюзій на твори класичної літератури, або всевітньо відомих історичних особистостей. З позицій перекладознавства та міжмовної комунікації алюзивність заголовків англомовної преси є проблемою [Дубенко 2011, с. 105].

Алюзивність українськомовної преси не є настільки вираженою, її малочисленні алюзії, зазвичай, нагадують про відомі кінострічки, або картини. Проте серед характерних рис україномовної преси – широке використання в заголовках приказок, прислів'їв, відомих афоризмів та їх перефразованих варіантів. Аналогічні стилістичні прийоми, побудовані на використанні ідіом не настільки поширені в англомовній пресі, причому пріоритет тут надається алітерованим або римованим ідіоматичним виразам [Дубенко 2011, с. 106]. Тому буде вдалим перекладацьким рішенням за неможливості відтворити алюзію оригіналу перекладати за допомогою зазначених засобів, які будуть зрозумілими та звичними для українського читача.

У порівнянні з україномовною пресою англомовні газети та журнали більш активно послуговуються різноманітними фонетичними стилістичними прийомами та римуванням, що пояснюється можливостями, які надає фонологічна структура мови на фоні одно- або двоскладності більшості слів [Дубенко 2011, с. 106].

Типовими для багатьох відомих журналів є невеликі за розміром замітки, що розміщуються в одній вузькій колонці, зі стислими алітерованими або римованими заголовками [Дубенко 2011, с. 106-107].

Стосовно довжини заголовку, в українських медіа спостерігається така тенденція: такі (що мають друкований та електронний варіанти) видання віддають перевагу стислим заголовкам переважно в друкованих варіантах своїх видань, на відміну від найменувань поточних матеріалів у стрічках новин [Мариненко 2020, с. 162]. За нашими спостереженнями подібне можна зустріти і в англомовних медіа – наприклад, наприкінці багатьох статей в онлайн версії The Economist ми бачимо фразу *This article appeared in the ... section of the print edition under the headline ...*.

Базуючись на структурних ознаках, вчені пропонують різні класифікації заголовків. Так, наприклад, В. Карпенко пропонує класифікацію заголовків на основі синтаксичних ознак (інформативний, спонукальний, запитальний, окличний) [Карпенко 2007, с. 65]. Інші вчені виокремлюють реченнєві та нереченнєві заголовки (sentential and non-sentential headlines) [Maharani 2015].

Заголовки медіапублікацій мають певні семантичні особливості. Характерним є концентричне подання інформації, що полегшує читачу можливість обрати саме те, що його цікавить. Заголовок надає найбільш загальну інформацію [Арнольд 2016, с. 347].

В. Л. Наєр відзначає, що у газетному заголовку елементи інформації поєднуються з елементами оцінки [цит. за: Арнольд 2016, с. 348].

У роботі Ж.-П. Віне і Ж. Дарбельне зазначається, що заголовки газет є подібними до заголовків романів, а останні можуть бути повністю зрозумілими, коли реципієнт ознайомився з цілим текстом. Автори розраховують на таку рису заголовків, коли вони викликають зацікавленість публіки назвою, яка зовні виглядає загадково, однак має зв'язок із цілим повідомленням (message) [Vinay, Darbelnet 1958, p. 174-175].

Інтерпретація англомовних заголовків майже повністю залежить від ситуації. Стилїстичні засоби, які залучаються до створення заголовків, мають

на меті здивувати читачів, зекономити місце та сказати максимум за допомогою мінімуму друкованих знаків [Vinay, Darbelnet 1958, p. 175].

І. Р. Гальперін стверджує, що заголовок – це імпліцитна максимально стисла змістовно-концептуальна інформація; причому як все стисле вона прагне до розгортання [Гальперин 2006, с. 134].

Заголовок є пов'язаним з категоріями проспекції та ретроспекції. Він скеровує увагу читача на те, що буде викладено. Однак у процесі читання читач знову звертається до назви, намагаючись зрозуміти її смисл та співвіднесеність зі змістом тексту. Таким чином, заголовок за своєю природою є вираженням категорії проспекції і водночас має властивості ретроспекції. Така дуальна природа назви відображає властивості кожного висловлення, яке, спираючись на відоме, скероване у невідомість. Іншими словами, назва є явищем тематично-рематичного характеру [Гальперин 2006, с. 134].

І. Р. Гальперін виокремлює кілька видів заголовків на підставі вміщеної в них інформації (назва-символ, назва-теза, назва-цитата, назва-повідомлення, назва-натяк, назва-оповідь) [Гальперин 2006, с. 134].

Прагматичні особливості заголовків обумовлені прагматичними характеристиками публіцистичного стилю в цілому та газетного підстилю зокрема. Газета – засіб інформації та засіб переконання. Вона розрахована на масову та водночас дуже неоднорідну аудиторію, яку вона повинна втримати та змусити себе читати. Газету читають зазвичай в умовах, коли важко зосередитись. Звідси необхідність таким чином організувати інформацію, щоб передати її швидко, стисло, повідомити нове, навіть якщо замітка не буде дочитана до кінця, і здійснити на читача певний емоційний вплив. Викладення не повинно вимагати від читача попередньої підготовки, залежність від контексту повинна бути мінімальною [Арнольд 2016, с. 343-344].

У дослідницькій парадигмі прагматики увага приділяється тактичним цілям комунікації. Якщо говорити про стратегічні цілі, то вони знаходяться у

фокусі телеологічної парадигми сучасної лінгвістики [Шевченко 2014, с. 111]. У нашій науковій розвідці ми зосередимось саме на тактичних цілях, а отже будемо залучати інструментарій прагматики для того, щоб виявити такі цілі заголовків медіапублікацій:

1) кидатись в очі та привертати до себе увагу навіть здалеку (використанням шрифтів, окремими заголовками до кожного параграфу);

2) змусити читача зацікавитись заміткою [Арнольд 2016, с. 345].

Основні функції графічного оформлення заголовного комплексу (шапка+надзаголовок+заголовок+підзаголовок+вступний абзац) – рекламна функція (привернення та утримання уваги), інформативні, установочна (така, що формує у читача певну точку зору на викладений далі матеріал) та роздільно-орієнтувальна [Мороховский 1984, с. 61].

З точки зору прагматики, ми, услід за Мариненко І. О. [Мариненко 2020] та Ревенко В. [Ревенко 2018], вважаємо релевантним екстраполювати класифікацію речень Г. Почепцова на заголовки (особливо, якщо взяти до уваги вже згадану вище тенденцію до формулювання розлогих заголовків у медіапублікаціях).

Г. Почепцов вирізняє види речення, виходячи із прагматичного його аналізу (констатив (ствердження), промісив (пропозиція-обіцянка), менасив (пропозиція-погроза), перформатив (привітання, подяка, вибачення, гарантія, призначення), директив, квеситив (питальне речення)) [Почепцов 1981, с. 271-278].

На нашу думку, позаяк провідною функцією публіцистичного дискурсу (до нього відносимо сучасні англomовні медіапублікації) є функція впливу і прагматичний зміст є комунікативно-інтеціональним [Почепцов 1981, с. 271]; ми насамперед сфокусуємо увагу саме на прагматичних особливостях заголовків сучасних англomовних медіапублікацій і провідною у нашому дослідженні буде типологізація заголовків за їх прагматичним типом, запропонована Г. Почепцовим та вже згадана вище.

1.3 Перекладацькі трансформації у відтворенні заголовків медіапублікацій

Публіцистичні тексти взагалі та медіапублікації зокрема можуть бути адекватно перекладені тільки шляхом максимального наближення до параметрів оригіналу на денотативному, структурному, стилістичному та прагматичному рівнях [Корунець 2003, с. 423-424].

Перш ніж говорити про особливості перекладу заголовків медіапублікацій, окреслимо, услід за А. В. Федоровим, певні параметри, характерні для журнально-газетної публіцистики, які необхідно зберегти у перекладі:

1) стислість викладення – перекладач повинен прагнути уникати зайвих слів;

2) характер термінології та номенклатури (найменування закладів, органів влади, посад, позначення тих чи інших заходів, найменування партій тощо) – перекладач має враховувати традиційний спосіб відтворення цих елементів газетного тексту мовою перекладу, послуговуватись існуючою термінологією;

3) наявність образних висловлювань, розмовно-побутових зворотів, емоційно забарвлених відрізків, які не допускають згладжування, оскільки надають газетному тексту яскравості та жвавості;

4) чіткість синтаксису, особливо при відтворенні довгих складних речень, при перекладі яких особливо небезпечними є плутанина та неясність [Федоров 2002, с. 272-273].

Ще однією характерною рисою публіцистичного стилю, на яку повинен зважати перекладач, є його насиченість стилістичними прийомами (особливо у порівнянні з офіційним та науковим стилями) [Мірам та ін. 2002, с. 69].

Ж.-П. Віне і Ж. Дарбельне зазначають, що завдяки такій рисі заголовків як загадковість, їх переклад є можливим лише за умови ознайомленості

перекладача з контекстом; навіть у цьому випадку за переклад заголовку слід братись в останню чергу [Vinay, Darbelnet 1958, p. 174]. Відсутність контексту, а отже інформації, яка могла б прояснити значення слів та визначити способи та засоби їх перекладу суттєво ускладнює і машинний переклад заголовків [Опо 2003]. Заголовки газет, особливо англомовні, часто потребують роз'яснення не тільки шляхом звернення до контексту, але й через надання або додавання позамовних відомостей стосовно культури, політики, історичних алюзій, нагальних подій тощо [Vinay, Darbelnet 1958, p. 175, 177].

Для запобігання неоднозначності інтерпретації авторам статей наполегливо рекомендують використовувати підзаголовки – з метою стислого надання контексту у тих випадках, якщо заголовок не спонукатиме реципієнта читати цілий текст [Nwala, Umukoro 2017, с. 95].

У нашій науковій розвідці у підрозділі 1.2 ми окреслили семантичні, синтаксичні та прагматичні особливості заголовків англомовних медіапублікацій. Стосовно відтворення таких особливостей у перекладі можемо стверджувати, погоджуючись з Л. С. Бархударовим, що, з одного боку, здається, що насамперед у перекладі зберігаються семантичні особливості, менше – прагматичні та практично не зберігаються синтаксичні; однак залежно від характеру самого тексту, що перекладаються на перший план можуть вийти прагматичні параметри (як, наприклад, у публіцистичному тексті) або навіть синтаксичні параметри (наприклад, у тексті поетичному). Отже, у кожному окремому випадку перекладач повинен виявляти пріоритетні риси оригіналу, які необхідно зберегти у перекладі [Бархударов 1975, с. 72-73]. У нашому дослідженні, безумовно, ключова роль належить відтворенню прагматичних особливостей заголовків медіапублікацій.

Прагматику розуміємо ширше, ніж виключно прагматичні значення, до неї включаємо різний ступінь розуміння учасниками комунікативного процесу тих або інших мовних одиниць та мовленнєвих творів; різне їх

трактування у залежності від мовного та немовного (екстралінгвального) досвіду людей, які беруть участь у комунікації. Тим не менш, зауважимо, що до прагматичних значень відносимо стилістичну характеристику слова, реєстр слова, емоційне забарвлення слова, комунікативне навантаження слова (цей останній тип прагматичного значення відрізняється від трьох перерахованих раніше тим, що характеризує не окремі знаки мови, а цілісні висловлювання, визначаючи характер відношень між компонентами цих висловлень; а отже він є вираженим за допомогою різноманітних синтаксичних засобів). Під час зіставлення одиниць двох мов виявляється досить значне розходження їх прагматичних значень. Для збереження прагматичних значень оригіналу пропонуються такі засоби як компенсація, описовий переклад; додавання, опущення, заміни (у тому числі, генералізація та конкретизація) [Бархударов 1975, с. 107-130; Комиссаров 1990, с. 211-214]. Такі способи перекладу можна застосовувати, якщо перекладач орієнтується на «середньостатистичного» читача перекладу. Якщо ж текст перекладу буде орієнтований на освічених читачів, спеціалістів у певній галузі, можна буде мінімізувати кількість прагматичних роз'яснень у перекладі. Якщо ж навпаки, перекладач буде орієнтуватись на групу читачів, рівень фонових знань яких є нижчим за «середньостатистичний», кількість пояснень та уточнень у перекладі зросте [Комиссаров 1990, с. 214-215].

Усі типи семантичних відповідностей між одиницями двох мов можна згрупувати у три основні типи: 1) повна відповідність; 2) часткова відповідність; 3) відсутність відповідності [Бархударов 1975, с. 75]. Труднощі для перекладача становлять, звичайно, другий та третій типи; для їх подолання необхідно залучати різноманітні способи перекладу та перекладацькі трансформації.

Особливості заголовків взагалі та заголовків англomовних медіапублікацій зокрема, перераховані у попередньому підрозділі, зумовлюють особливості їх перекладу українською мовою. У цьому контексті слушно говорити про *стилістичну адаптацію*. Специфіка певного

виду перекладу залежить не тільки від мовних особливостей відповідного стилю кожної з мов, але від того, яким чином ці особливості корелюють між собою, наскільки збігаються стилістичні характеристики даного типу матеріалів в обох мовах. Якщо якісь особливості спостерігаються лише в одній з мов, при перекладі відбувається стилістична адаптація: специфічні засоби викладення матеріал в оригіналі замінюються мовними засобами, які відповідають вимогам даного стилю у перекладі. Якщо для англomовних заголовків характерним є вживання дієслівних форм, а для мови перекладу – іменних, при перекладі доведеться виконувати відповідні переконструювання; ще складніші перетворення пов'язані з перекладом заголовків, в яких наявне дієслово в особовій формі, але відсутній підмет; подібні складнощі виникають із заголовками, що містять дієприкметникові звороти; відбуваються заміни жаргонних одиниць більш нейтральними [Комиссаров 1990, с.126-134]. Існує також думка, що заголовки є прикладом експліцитації як вона є. Оскільки стилістичне скорочення, результатом якого є заголовок, корінням сягає у природу мови, ми розуміємо, що заголовки необхідно перекладати за допомогою модуляції [Vinay, Darbelnet 1958, р. 174]. Безумовно, під час відтворення заголовків сучасних англomовних публікацій українською мовою, для створення адекватного перекладу необхідно дотримуватись вищезазначених рекомендацій.

На теренах вітчизняного перекладознавства було проведено дослідження (матеріалом були заголовки BBC), в рамках якого було виявлено, що англomовні заголовки перекладаються українською мовою шляхом використання двох основних стратегій: глобалізація (globalising) – відтворення заголовків без значних змін у референтах або структурі оригіналу; локалізація (localising) – пристосування референційного змісту до світогляду та потреб громадян певної країни [Potapenko 2021]. Оскільки у нашій роботі ми пропонуємо свій власний переклад англomовних заголовків медіапублікацій, вважаємо необхідним підкреслити, що ми дотримувались

першої із зазначених стратегій, тобто намагались у перекладі уникати значних змін у референтах або структурі оригіналу.

Розглядаючи відтворення синтаксичних особливостей заголовків англомовних медіапублікацій у перекладі, будемо спиратись на тезис про необхідність розрізняти поверхневу та глибинну синтаксичні структури: глибинна структура речення – це сукупність семантичних або смислових відношень, що є виражені у цьому реченні; поверхнева структура – конкретна форма речення, якої воно набуває у мовленні, у процесі комунікації. Одна і та ж глибинна структура може бути реалізована за допомогою різних поверхневих структур (і навпаки, за однією й тою ж самою поверхневою структурою можуть приховуватись різні глибинні). У процесі перекладу необхідно насамперед зберігати глибинну синтаксичну структуру речень. Зберігати поверхневу синтаксичну структуру немає необхідності, а часто – і можливості. Однак з цього зовсім не випливає, що поверхнева синтаксична структура речення зовсім не несе важливої для перекладу інформації. Різні поверхневі реалізації однієї й тієї ж глибинної структури є різними за своїми прагматичними значеннями – за стилістичною характеристикою, регістром або, що є суттєвим для перекладу, за «комунікативним членуванням» [Бархударов 1975, с. 165-168]. Таким чином, на нашу думку, при перекладі заголовків англомовних медіапублікацій не обов'язково відтворювати поверхневі синтаксичні структури, необхідно виявити їх прагматичне навантаження та відтворювати його засобами мови перекладу.

Для відтворення прагматичних, семантичних, синтаксичних особливостей оригіналу, як ми вже згадували вище, перекладачі залучають певні перекладацькі трансформації. І хоча використання такої трансформації як опущення завжди пов'язано із втратами при перекладі, баланс можна відновити за допомогою такої трансформації як додавання; однак останнім не слід зловживати, оскільки це може призвести до знищення таких ключових

рис ефективних заголовків як точність та стислість (being precise and concise) [Rasul 2018, с. 234].

У вітчизняному перекладознавстві сформувалось кілька загальноприйнятих класифікацій перекладацьких трансформацій.

Корунець І. В. пропонує виокремлювати такі трансформації::

1) «внутрішні» (або імпліцитні) трансформації, які відбуваються на лексичному/семантичному рівні мови перекладу (у порівнянні з відповідними одиницями мови оригіналу);

2) «зовнішні» (або експліцитні) трансформації, які спричиняють певні перетворення у мові перекладу у порівнянні зі структурою відповідних смислових одиниць мови оригіналу [Корунець 2003, с. 363].

Л. С. Бархударов пропонує таку класифікацію перекладацьких трансформацій:

1) перестановки (слів, словосполучень у структурі речення; частин складного речення; окремих речень у тексті);

2) заміни (граматичні – форм слів, частин мови, членів речення, простого речення складним і навпаки, заміна головного речення підрядним і навпаки, заміна підрядності сурядністю та навпаки, заміна сполучникового типу зв'язку безсполучниковим та навпаки; лексичні – конкретизація, генералізація, заміна наслідку причиною та навпаки; антонімічний переклад, компенсація);

3) додавання;

4) опущення [Бархударов 1975, с. 190-231].

Я. Й. Рецкер вважає доцільним розрізняти такі трансформації:

1) лексичні трансформації:

диференціація, конкретизація, генералізація;

смісловий розвиток (модуляція);

антонімічний переклад;

прийом цілісного перетворення, компенсація;

2) граматичні трансформації [Рецкер 2007, с. 45-69, 84-91].

Комісаровим В. Н. розробив таку типологізацію перекладацьких трансформацій:

лексичні трансформації: транскрибування та транслітерація, калькування, лексико-семантичні заміни (конкретизація, генералізація, модуляція);

граматичні трансформації: синтаксичне уподібнення (дослівний переклад), членування речення, об'єднання речень, граматичні заміни (форми слова, частини мови або члена речення);

комплексні лексико-граматичні трансформації: антонімічний переклад, експлікація (описовий переклад) і компенсація [Комиссаров 1990, с. 172-173].

У нашому дослідженні ми будемо спиратись саме на останню з наведених класифікацій перекладацьких трансформацій. Крім того, необхідно пам'ятати, що трансформації дуже рідко відбуваються ізольовано. У переважній більшості випадків ми будемо стикатись із поєднанням двох-трьох трансформацій при перекладі заголовків англomовних медіапублікацій.

Усі зазначені трансформації (крім дослівного перекладу) залучаються перекладачами, коли останні стикаються в оригіналі з певними лінгвістичними явищами, які становлять проблему для перекладу.

У нашому ілюстративному матеріалі ми виявили такі явища, які можуть створити труднощі для перекладача:

1) лексичні групи слів:

архаїзми: *thyself*;

оказіоналізми (авторські неологізми): *vaxelerando*, *ANCnomics*;

аббревіатури: *NZ*; *UK*; *SH1*; *RNZ*; *MP*; *PM*;

екзотизми: *Kiwi*; *Aussi*;

2) стилістичні прийоми:

- алюзії: *House of pain*;

- антитеза: *Biden, Merkel stress friendship while **agreeing** to **disagree** on pipeline*;

- фонетичні стилістичні прийоми: *Peru in peril*.

Для кожного із зазначених вище явищ розробляють окремі рекомендації щодо процедури перекладу.

Стосовно *архаїзмів* необхідно зазначити, що відтворюють колорит місця й часу, а також служать для стилістичної мети: надання твору урочистості, іронічності, сатиричності. У такий спосіб вони характеризують відмінні (наприклад, церковний та офіційно-діловий) стилі різних епох. Тому архаїзми та історизми виступають основним способом часової стилізації мови перекладу, що служить засобом літературно-історичного пізнання та створення відповідного колориту [Кияк 2008, с. 152]. А отже, при перекладі заголовків необхідно перш за все окреслити функцію архаїзмів та відтворити її у перекладі засобами мови перекладу. Якщо можливо, то надати переклад за допомогою архаїзмів, якщо ні – компенсувати колорит іншими лінгвальними засобами.

Щодо перекладу *оказіоналізмів*, у сучасному перекладознавстві подибуємо такі розмірковування:

1) процедура перекладу нової лексики і фразеології починається з визначення змісту одиниць, для чого вузького контексту (словосполучення, речення, тексту) часто буває недостатньо, і перекладачеві потрібно звертатися до різноманітних інтернет-джерел. Коли зміст поняття з'ясований, перекладач обирає спосіб відтворення безеквівалентної лексики, де найважливішу роль відіграє «функціональність», тобто потрібно так відтворити суть, щоб реципієнт не відчув інформаційної втрати. Тому здебільшого навіть у спеціальних текстах, коли новотвори не тлумачаться в тексті, перекладач орієнтується на занижені фонові знання цільової аудиторії і комбінує прямі способи трансляції (транскодування, калькування) з описовим перекладом [Зацний, Запольських 2021, с. 39-40];

2) значну частину неологізмів, що складають авторські оказіоналізми, досвідчені перекладачі відтворюють, зберігаючи авторську експресивність за допомогою використання адекватних словотвірних засобів. Як правило, оказіональне слово отримує при перекладі образну внутрішню форму, яку

особливо підкреслює контекст. У такий спосіб його значення стає рівнодією цих двох мовних сил: форми та місця вживання, що має врахувати перекладач [Кияк 2008, с. 151];

3) хоча у більшості ситуацій перекладач орієнтується на обрану ним стратегію, але в найскладніших випадках (таких як передача образності та структурних особливостей оказіонально-авторських новотворів) він повинен звертатися до власного лінгвістичного досвіду, ерудиції, відчуття мови. В будь-якому разі при передачі стилістично-маркованих елементів перекладач повинен орієнтуватись на почуття смаку, і не зловживати сленгізмами та вульгаризмами мови перекладу, бо це може привести до зниження загальної естетики та художності твору. Отже, вибір способів перекладу авторських новотворів визначається взаємопов'язаними факторами: семантичними та структурними особливостями слова, приналежністю слова до певного стилістичного розряду та тією функцією, яку воно виконує в тексті [Клименко 2012, с. 149].

Основними прийомами перекладу *аббревіатур* є транслітерація, експлікація, калькування та еквівалентний переклад. Обирати прийом потрібно, спираючись на характер тексту та цільову аудиторію, адже від результатів роботи перекладача часто може залежати багато у випадку, коли мова йде і про відтворення текстів різної стильової приналежності [Радченко 2020, с. 114]. Загальноприйняті аббревіатури традиційно перекладають за допомогою відомого усім еквівалента; якщо ж аббревіатура може бути невідомою читачу перекладу, її розшифровують, перекладають та подають у розгорнутому вигляді.

Позаяк *екзотизми* найчастіше служать для локалізацій подій у тексті, вважається коректним перекладати їх еквівалентами (якщо такі існують у мові перекладу або за допомогою транскодування). Однак необхідно зважати на те, що одиниці можуть бути екзотизмами для перекладача, але не бути такими для читача оригіналу. У нашому матеріалі екзотизми не були екзотизмами у тексті оригіналу (наприклад, одиниця *kiwi* зустрічалась у

пресі Нової Зеландії), а отже перекладати необхідно було її значення таким чином, щоб для читача перекладу одиниця мови перекладу теж не була екзотизмом; оскільки запорукою створення адекватного перекладу є відтворення функціонального навантаження одиниць оригіналу.

При перекладі *алюзій* необхідно зосереджуватись на відтворення функцій алюзивних засобів. У алюзій англomовного публіцистичного дискурсу виокремлюють такі функції:

- основні – пізнавальна (когнітивна), кумулятивна, компресивна, оцінна, експресивна, волюнтативна
- варіативні – контактовстановлююча (реалізація залежить від індивідуальних характеристик адресата), емотивна (залежить від того чи реалізована контактовстановлююча функція), дейктична, функція збільшення кількості кодових систем, за допомогою яких здійснюється комунікація [Воробйова 2013, с. 62].

Переклад *антитез* зазвичай не викликає проблем, якщо стилістичний прийом будується на семантичних ознаках слів, оскільки підшукати пару антонімів у мові перекладу нескладно. Однак в англomовних заголовках антитеза часто спирається на одиниці, що римуються. Саме ці формальні ознаки і найважче відтворити у перекладі. Універсальні рекомендації у цьому випадку створити неможливо, у кожному випадку слід приймати унікальне перекладацьке рішення.

У рамках нашої наукової розвідки ми будемо намагатись створювати адекватний переклад англomовних заголовків медіапублікацій українською мовою з урахуванням зазначених вище рекомендацій для подолання труднощів перекладу. На нашу думку, адекватним є переклад, який здійснює такий вплив на читача перекладі, який максимально наближений до впливу, який оригінал здійснює на читача оригіналу. Таким чином, оскільки прагматичний зміст є комунікативно-інтеціональним [Почепцов 1981, с. 271], прагнення його відтворити дасть змогу створити найбільш адекватний переклад.

Щодо семантичних рис заголовків сучасних англомовних медіапублікацій, ми будемо зосереджуватись на таких аспектах, які створюють труднощі для перекладача – наприклад, вживання алюзій; залучення неологізмів, аббревіатур, на їх функціональному навантаженні та їх відтворенні у перекладі.

З огляду на лінгвальну асиметрію у царині синтаксису під час оцінки адекватності відтворення синтаксичних особливостей ми будемо брати до уваги та розглядати їх збереження у перекладі, якщо такі особливості відіграють роль у формуванні семантики заголовків – наприклад, емпатичні структури, інверсія, вживання теперішнього часу замість минулого для створення ефекту присутності тощо.

РОЗДІЛ 2

ВІДТВОРЕННЯ СЕМАНТИЧНИХ, СИНТАКСИЧНИХ, ПРАГМАТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗАГОЛОВКІВ СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ МЕДІАПУБЛІКАЦІЙ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Як вже зазначалось у підрозділі 1.2, у нашій науковій розвідці ми перш за все спираємось на класифікацію речень за прагматичними типами Г. Г. Почепцова [Почепцов 1981, с. 271-278], яку екстраполюємо на заголовки сучасних англomовних медіапублікацій. Окреслимо певні нюанси зазначеної екстраполяції:

1) заголовки, у яких відсутнє дієслово (наприклад, *Brazil's dismal decade* (The Economist, June 5th, 2021)) і ця відсутність не є еліптичною (тобто неможна встановити, яке дієслово пропущене або мається на увазі – як, наприклад, у заголовку *Military a winner in Biden's Budget* (Independent Australia, June 2nd, 2021) зрозуміло, що пропущене дієслово *is* – *Military <is> a winner in Biden's Budget*), такі заголовки відносимо до констативів;

2) якщо у назві статті є пряма мова і слова автора, з точки зору прагматичного типу ми розглядаємо пряму мову (наприклад, назву *Mike Hosking: When will our Government admit its errors?* (New Zealand Herald, August 25, 2021) відносимо до квеситивів;

3) промісиви та менасиви об'єднуємо в одну групу, оскільки на думку Г. Г. Почепцова промісив та менасив є схожими за структурно-семантичними параметрами і розрізняються за ознакою «позитивне»/«негативне» ставлення адресата до змісту висловлювання, яке до нього звернене [Почепцов 1981, с. 274], а серед читачів, які і є адресатами у даному випадку, ставлення до заголовків може бути діаметрально протилежним.

Таким чином, у нашій науковій розвідці виокремлюємо такі типи заголовків сучасних англомовних медіапублікацій:

- заголовки-констативи;
- заголовки-промісиви та заголовки-менасиви;
- заголовки-перформативи;
- заголовки-директиви;
- заголовки-квеситиви.

Для окреслення перекладацьких трансформацій, як ми зазначили у підрозділі 1.3, будемо залучати класифікацію, запропоновану В. Н. Комісаровим [Комиссаров 1990, с. 172-173]. Ще раз хочемо підкреслити, що випадки використання для перекладу заголовку (особливо якщо він є поширеним реченням) однієї трансформації є поодинокими, найчастіше необхідно залучати поєднання двох і більше трансформацій. У деяких випадках ми можемо говорити про стилістичну адаптацію, при цьому не виокремлюючи її як окрему трансформацію, оскільки вона реалізується в рамках зазначеної системи перекладацьких трансформацій.

Ілюстративний матеріал було відібрано з п'яти медіа п'яти основних країн, де англійська мова є офіційною (Велика Британія, США, Канада, Австралія, Нова Зеландія). Пошук матеріалу відбувався онлайн на сайтах таких видань: The Economist, The New York Times, The Independent Australia, The Ottawa Citizen, The New Zealand Herald. Вищезазначені видання є ключовими у своїх країнах. Таке розмаїття джерел фактичної інформації пояснюється прагненням запобігти дослідженню ідіостилію окремого видання (вже у процесі відбору матеріалу стали помітними різні структури заголовків, лексичні особливості). Крім того, інтерес викликали погляди на одні й ті ж події з боку журналістів різних країн.

Критерієм відбору були такі:

- 1) темпоральний - усі матеріали датовані літніми місяцями 2021 року;

2) тематичний - усі матеріали відносяться до суспільно-політичних рубрик відповідних видань, а також торкаються ключових подій, що відбулись у світі у зазначений вище проміжок часу.

Усього було відібрано 250 заголовків сучасних англомовних медіапублікацій, по 50 з медіа кожної з перерахованих вище п'яти ключових країн, де англійська мова є офіційною. Переклад був запропонований нами, оскільки знайти існуючий переклад українською мовою не виявилось можливим.

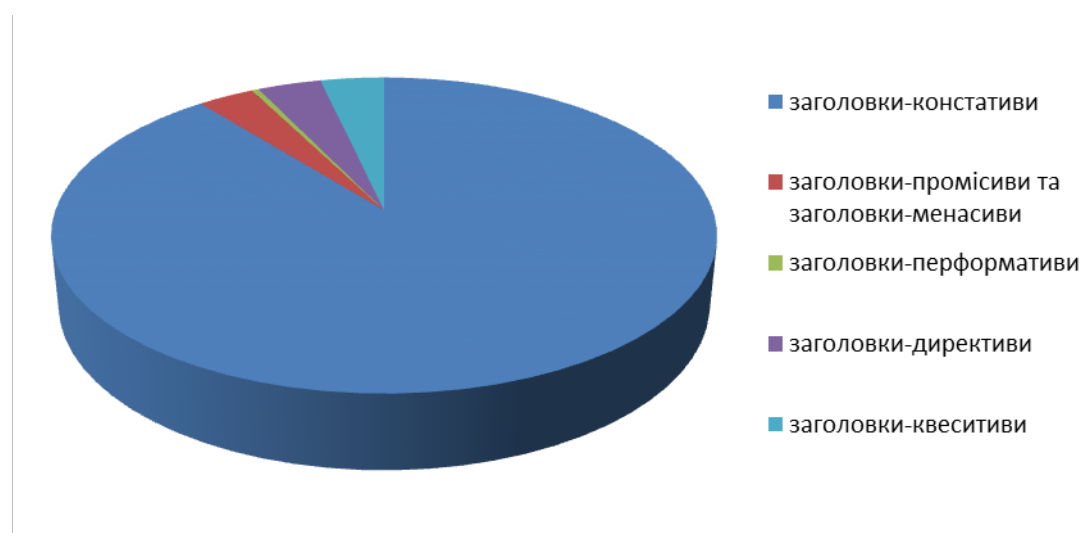
За прагматичними типами ми виявили такі заголовки:

- 1) заголовки-констативи – 223, тобто 89,2% від загальної кількості;
- 2) заголовки-промісиви та заголовки-менасиви – 8, тобто 3,2%;
- 3) заголовки-перформативи – 1, тобто 0,4%;
- 4) заголовки-директиви – 9, тобто 3,6%;
- 5) заголовки-квеситиви – 9, тобто 3,6%.

Вищезазначене можна підсумувати такою діаграмою (рис. 2.1):

Рисунок 2.1

Прагматичні типи заголовків сучасних англомовних медіапублікацій

У подальших підрозділах ми розглянемо труднощі перекладу заголовків сучасних англомовних медіапублікацій та трансформацій, які були використані для подолання цих труднощів.

2.1 Особливості відтворення англomовних заголовків-констативів українською мовою

Заголовки-констативи складають переважну більшість заголовків у нашому ілюстративному матеріалі. Вони майже однаково розповсюджені у медіа різних країн. У заголовках-констативах широко представлені мовні явища, виражальні засоби та стилістичні прийоми, які можуть становити виклик для перекладача. Ми розглядаємо виявлені потенційні перекладацькі труднощі за рівнями мови, до якого вони належать; найбільш частотними у фактичному матеріалі дослідження виявились такі:

- 1) фонетичний рівень: фонетична анафора, рима;
- 2) лексичний рівень: абрєвіатури, окаяоналізми, екзотизми, терміни, реалії;
- 3) сталі вирази;
- 4) семасіологічний рівень: метафори, каламбури, антитези, оксиморони;
- 5) синтаксичний рівень: повтори;
- 6) інтертекстуальний рівень: алюзії; згадування назв інших текстів (наприклад, аудіовізуальних текстів – кінострічок і т. д.)

Цікавими з точки зору перекладу стилістичними прийомами, які досить часто зустрічаються у заголовках сучасних англomовних медіапублікацій, є фонетичні прийоми – як, наприклад, рима або фонетична анафора. Саме фонетичну анафору спостерігаємо у заголовку *Peru in peril* (The Economist, June 12th, 2021) – відбувається повтор перших трьох звуків (на нашу думку, можна не зважати на несуттєву різницю між звуками [ə] та [e]). Пропонуємо відтворити наведений заголовок-констатив так: *Перу непереливки*. Як бачимо, відтворити фонетичний стилістичний прийом вдалось, застосувавши такі перекладацькі трансформації як модуляція та заміна частини мови (прийменник+іменник *in peril* змінили на прислівник *непереливки*).

Ще одним прикладом фонетичної анафори є заголовок *Radically reasonable* (The Economist, June 26th, 2021) – повторюється перший звук розташованих поряд одиниць. Оскільки перша одиниця *radically* є інтернаціоналізмом і має в українській мові майже ідентичний за структурою відповідник «радикально», а друга одиниця *reasonable* має дуже близький за звучанням еквівалент «раціональний», то навіть при дослівному перекладі вдалось відтворити зазначений фонетичний стилістичний прийом, отримавши такий переклад: *Радикально раціональні* (в українській мові ми обрали форму множини, оскільки у статті мова йде про запропоновані Джо Менчінім зміни до законів, що стосуються голосування у США).

До прикладів фонетичної анафори також відносимо заголовок *Pointlessly punitive* (The Economist, July 10th, 2021) – повторюється звук [p]. При дослівному перекладі, на жаль, не вдалось підібрати еквіваленти з однаковими першими звуками, тому пропонуємо варіант *Марно каральний* (у перекладі застосували саме чоловічий рід прикметника, оскільки з контексту статті стає ясно, що епітет заголовка відноситься до одиниці *sentence* – «вирок»), адже мова йде про те, що для більшості злочинців вирок, згідно якому засуджений має відбувати довічне ув'язнення, є надмірним та позбавлений виховної цінності, а життя таких ув'язнених позбавлене сенсу, оскільки можливості звільнитись немає).

У нашому ілюстративному матеріалі наявний приклад рими: *Polls show Morrison's spin wearing thin* (Independent Australia, July 21st, 2021). На жаль, у перекладі не вдалось зберегти риму: *Опитування показують, що риторика Моррісона стає все менш переконливою*. У цьому випадку ми використали модуляцію (*spin* → риторика), експлікацію для відтворення сталого виразу *to wear thin* та додавання підрядного з'ясувального.

Частотним явищем у заголовках сучасних англомовних медіапублікацій є аббревіатури. Деякі з них повинні у перекладі подаватись у розгорнутому вигляді через потенційну неознайомленість з ними читача перекладу, інші мають еквіваленти у мові перекладу. Наприклад, аббревіатура *L.G.B.T.Q.* (яка

розшифровується як Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, and Queer (or Questioning) (CD)) та має в українській мові відповідник ЛГБТК (Platfor.ma). Отже, застосовуючи дослівний переклад та модуляцію з заміною частини мови (keep in mind → урахуванні інтересів), пропонуємо такий переклад заголовка-констатива: *As redistricting process begins, advocates push for states to keep L.G.B.T.Q. communities in mind* (NY Times, Aug. 11, 2021) – *По мірі того як розпочинається процес перегляду виборчих округів, активісти наполягають на урахуванні інтересів ЛГБТК спільноти.*

У заголовках-констативах вживають і відомі аббревіатури, які, однак, в українській мові, на відміну від англійської, традиційно подають у розгорнутому вербальному вигляді. Наприклад, у заголовку *The G7, NATO and the demonising of China* (Independent Australia, June 17th, 2021), аббревіатура G7 традиційно подається в українських ЗМІ за допомогою словосполучення *Велика сімка*. Тому, застосувавши дослівний переклад, пропонуємо таку переклад зазначеної назви статті: *Велика сімка, НАТО та демонізація Китаю.*

У медіа Австралії та Нової Зеландії загальноприйнятими є аббревіатури, що позначають назву країни (NZ – New Zealand) або штат (NSW – New South Wales), в українській мові такої традиції немає і для запобігання неясності заголовків вважаємо доцільним подавати переклад таких аббревіатур у розгорнутому вигляді, наприклад: *Federal and NSW governments focus on spin instead of saving koalas* (Independent Australia, June 28th, 2021) – *Федеральний уряд та уряд Нового Південного Уельсу зосередились на підтасовуванні фактів замість рятування коал.* Навіть екзотизм *koala* не потребував великих зусиль перекладача, оскільки має вже відомий еквівалент у мові перекладу. Тільки одиниця *spin* була перекладена із залученням описового перекладу, оскільки значення цієї полісемічної одиниці вдалось уточнити лише у контексті всієї статті.

Потенційно невідому для читача перекладу аббревіатуру бачимо у заголовку *Mayor Mai: 'Disappointing' time taken on SH1 roundabout* (New

Zealand Herald, June 30, 2021). Після ознайомлення зі статтею, стає зрозуміло, що ця аббревіатура позначає трасу у Новій Зеландії, тому у перекладі використовуємо експлікацію: *Mer Mai: 'прикра' кількість часу необхідна для завершення транспортної розв'язки на трасі SH1.*

Абревіатури у заголовках сучасних англомовних медіапублікацій можуть входити до складу okazionalizmів та поєднуватись зі сталими виразами. Наприклад, *End of the road for ANCnomics* (The Economist, July 24th, 2021). Сталі вирази є частотними у заголовках англомовних медіа, оскільки вони привертають увагу читача та дозволяють лаконічно представити зміст статті. Якщо у мові перекладу еквівалентного виразу з подібною образністю немає, доводиться залучати аналогічний сталий вираз або вдаватись до описового перекладу. У наведеному прикладі пропонуємо перекладати сталий вираз *end of the road* за допомогою одного слова «кінець» (вважаємо коректним класифікувати цей переклад як описовий, оскільки у мові перекладу відсутній сталий вираз, фразеологічність втрачено). Для перекладу okazionalizmu необхідно перш за все окреслити механізм його побудови у мові оригіналу: це okazionalizm – результат телескопії аббревіатури ANC та іменника *economics*. Аббревіатура розшифровується *African National Congress*, має відомий еквівалент в українській мові – *Африканський Національний Конгрес*, який, у свою чергу, має досить частотно вживану аббревіатуру АНК. Це нам дає змогу залучити калькування та перекласти аббревіатуру оригіналу за допомогою еквівалента мови перекладу, а потім шляхом телескопії доєднати до цієї аббревіатури іменник «економіка» (який є еквівалентом одиниці *economics*). Отже, отримуємо такий переклад заголовку: *Кінець АНКЕкономіки.*

Okazionalizmi у заголовках-констативах можуть поєднуватись із алюзіями: *Vaxelerando* (The Economist, August 7th, 2021). Наведений okazionalizm побудований шляхом телескопії слів *vaccine* («вакцина») та *accelerando* («аччелерандо» – музичний термін зі значенням «поступово прискорюючи темп»); є алюзивним засобом, відсилає читача до сфери музики,

змушуючи згадати (або дізнатись), що означає цей термін; алюзія розрахована на освічених читачів). Контекст статті (а в ній мова йде про те, що з часом лікарі можуть все швидше реагувати на загрозу пандемії) підкреслює, що необхідно у перекладі зберегти обидві частини okazionalizmu. У перекладі необхідно відтворити структуру okazionalizmu. Ми пропонуємо перекладати цей заголовок *Ваццелерандо*. Ми зберігаємо більшу частину першого слова, ніж це було в оригіналі, що підвищить впізнаваність елемента *Вацц*- як частини слова «вакцина». Звичайно, українською мовою музичний термін має звук [ч] там, де в англійському слові *accelerando* звуки [ks], що може ускладнити ідентифікацію джерела алюзії, а отже і її правильну інтерпретацію; однак освічений читач, знайомий із термінологічним інструментарієм музики, безумовно побачить схожість на музичні терміни (такі як, наприклад *crescendo* кресцендо або *diminuendo* димінуендо) та почує співзвучність зі словом «акселерація», а отже зможе віднайти джерело алюзії та правильно проінтерпретувати цей заголовок-констатив.

До лексичних засобів, які можуть спричинити труднощі перекладу, належать екзотизми. До екзотизмів ми відносили одиниці, які позначають предмети, явища, властиві тій країні, ЗМІ якої ми вивчали, тобто лексеми, які будуть екзотизмами лише з точки зору читача перекладу. Звичайно, що такі одиниці мови не будуть екзотизмами з точки зору читача оригіналу. Так, наприклад, у заголовку: *Iranian-born Kiwi man accuses bank of racial profiling after account closure* (New Zealand Herald, June 20, 2021) екзотизм *Kiwi* не позначає фрукт або птаха, а є неформальною назвою громадянина Нової Зеландії (CD). Якщо цю лексему передати за допомогою транскрипції, можна викликати небажані асоціації з представниками рослинного або тваринного світу, отже вважаємо доцільним залучити у даному випадку описовий переклад: *Новозеландець іранського походження звинувачує банк у расовій дискримінації після того, як йому закрили рахунок*. Крім того, для застосування експлікації, необхідно було додати підрядне обставинне.

Одразу кілька феноменів лексичного рівня, що можуть становити перекладацькі труднощі, спостерігаємо у заголовку *'NZ can't do that': Aussie PM likens elimination strategy to living in a cave* (New Zealand Herald, August 24, 2021). По-перше, це аббревіатури *NZ* та *PM*, які у перекладі слід подавати у розгорнутому вигляді, оскільки у медіапублікаціях українською мовою немає традиції скорочувати назву країни *Нова Зеландія* та назву посади *Прем'єр-міністр*; вживання подібних аббревіатур може спровокувати нерозуміння заголовку читачем перекладу. Сленгізм *Aussie* доведеться перекласти нейтральною лексемою, оскільки відповідного сленгізму в українській мові не існує, а застосування транскрипції чи транслітерації призведе до утворення незрозумілого для читача перекладу слова. Термін *elimination strategy* є пов'язаним з епохою пандемії, у цьому він позначає стратегію Нової Зеландії у боротьбі з вірусом. Однак загальноприйнятий еквівалент в українській мові вже існує, оскільки раніше світ говорив про елімінацію вірусів гепатиту, елімінацію ВІЧ тощо. Таким чином, застосувавши дослівний переклад (для сленгізму та терміна) та експлікацію (для аббревіатур), пропонуємо такий варіант перекладу: *«Нова Зеландія не може так вчинити»: Прем'єр-міністр Австралії уподоблює стратегію елімінації вірусу до життя у печері.*

Увагу перекладача, безумовно, привертають реалії. Так, наприклад, реалія *federal student loan servicers*, на нашу думку потребує описового перекладу, оскільки у нашій країні такої посади немає, отже дослівний переклад за допомогою еквівалентів не дозволить коректно відтворити зміст реалії. Тому пропонуємо так перекладати наведений заголовок: *Департамент освіти припиняє свої старання щодо запобігання подання штатами позивів до агентів, які займаються кредитами на навчання.* Ми застосували експлікацію, додавання підрядного означального (для відтворення реалії), дослівний переклад та заміну частини мови (*stop*→*запобігання*).

Ще однією реалією, на яку необхідно звернути увагу під час перекладу, – це реалія *food stamps*. У мові перекладу лаконічного еквіваленту не існує, отже застосовуємо експлікацію: *талони на пільгове придбання продуктів* (Lingvo). Отже, переклад заголовка-констатива, який містить зазначену реалію, буде виглядати так: *Biden Administration Prompts Largest Permanent Increase in Food Stamps* (NY Times, Aug. 15, 2021) – *Адміністрація Байдена наполягає на найбільшому постійному підвищенні обсягу талонів на пільгове придбання продуктів*.

Значні труднощі викликав заголовок-констатив *Hit and run* (The Economist, July 10th, 2021). Цей сталий вираз може перекладатись як «ДТП, винуватець якої зник з місця події» або «набіг, напад»; у той же час значення виразу може буквалізуватись та перекладатись «атакуй та тікай». Лише текст статті дозволив зняти проблему полісемії. У ній, зокрема, йдеться про намагання уряду Китаю контролювати сучасні компанії, що працюють у сфері нових технологій. Так, нещодавно, компанія Didi Global, онлайн служба виклику таксі, зазнала удару з боку керівництва Китаю: за ніби то порушення правил зі збору персональних даних їх мобільний застосунок був вилучений з усіх торговельних онлайн-майданчиків країни, що призвело до зниження курсу акцій компанії на більш ніж 20% (те, що основний фігурант тексту – служба таксі, пояснює використання сталого виразу, образність якого пов'язана з ДТП). Однак таким самим чином уряд Китаю вже поводить себе з іншими компаніями – південно-корейськими та японськими – бойкотував їх діяльність, а потім відходив убік, дозволяючи працювати без перешкод. Ось тут і виявляється значення виразу заголовку – мається на увазі уряд країни, який наносить удар, а потім зникає, ніби нічого й не сталося. Отже, залучаємо експлікацію та модуляцію та пропонуємо такий варіант перекладу: *Зникли з місця події*.

У нашому ілюстративному матеріалі зустрічаємо ще один сталий вираз: *to keep somebody on their toes*. Перекладаємо його описово – оскільки в українській мові не виявлено фразеологізму такого змісту ані зі схожою, ані з

іншою образністю: *тримати у напрузі, не давати розслабитись*. Таким чином, зберігаючи у перекладі лапки як маркер цитації, пропонуємо такий переклад: *Our Goal Is to Keep the Regime on Its Toes': Inside Belarus's Underground Opposition* (NY Times, Aug. 20, 2021) – «*Наша мета - тримати режим у постійній напрузі*»: *ситуація у підпільній опозиції Білорусі*.

Сталий вираз *to ring false*, на жаль, не був відтворений у перекладі за допомогою фразеологізму, довелось залучити описовий переклад *звучати нещиро*. Так заголовок-констатив *In Haiti, Need Is Overwhelming, but Some Politicians' Charity Rings False* (NY Times, Aug. 22, 2021) отримав переклад *На Гаїті нестерпні злидні, але співчуття деяких політиків звучить нещиро*.

Іноді у сучасних заголовках медіапублікацій зустрічаються метафори, наприклад: *Derek Cheng: The political headache awaiting Jacinda Ardern* (New Zealand Herald, August 11, 2021) – звичайно, словосполучення *the political headache* позначає не реальний головний біль, а щось неприємне. Оскільки метафора ґрунтується на образі, який є знайомим і викликає схожі асоціації та емоції як у читача оригіналу, так і читача перекладу, цей стилістичний прийом не становитиме проблеми для перекладача. Доцільним є застосування дослівного перекладу: *Дерек Ченг: політичний головний біль, що чекає на Джасінду Ардерн*. Також через мовну асиметрію у вживання дієприкметникових зворотів, замінили такий зворот на підрядне означальне.

Подекуди в англійських заголовках зустрічаються каламбури. Наприклад, *Broadbandits* (The Economist, June 19th, 2021). Зазвичай відтворити каламбур у перекладі досить важко. Для цього необхідно перш за все виявити структуру каламбуру в оригіналі. У цьому випадку підґрунтям цього стилістичного прийому є співзвуччя англійських слів *band* (у контексті статті ця одиниця має значення «смуга доступу до мережі Інтернет») та *bandit* («бандит»); на підставі зазначеної схожості був утворений оказіоналізм *broadbandits*, утворений від існуючої одиниці *broadband* («широка смуга доступу до мережі»), який і став заголовком. Оскільки у статті мова йде про небезпеку сучасних кібератак, вважаємо доречним для

перекладу частини *-bandits* використати у перекладі одиницю «бандити». Щоб залишити семантичне навантаження елемента *broad-*, залучаємо сталий вираз української мови «бандит з широкої дороги» (УФС), модифікуємо його, щоб зберегти семантичний елемент «зв'язок з мережею Інтернет» - замінюємо одиницю «дороги» на «смуги» (для відтворення значення *-band-*). Таким чином, шляхом залучення калькування та компенсації, отримуємо такий переклад: *Бандити з широкої смуги*.

Антитези зазвичай не становлять перекладацьку проблему, оскільки у більшості випадках існує можливість віднайти у мові перекладу еквівалентну пару антонімів та сконструювати відповідний стилістичний прийом. Однак іноді вони поєднуються з фонетичними стилістичними прийомами, які через мовну асиметрію перекладати дуже непросто. Так, наприклад, у заголовку *Gaza between a new cycle of destruction and promises of reconstruction* (Independent Australia, June 1st, 2021) бачимо антитезу *destruction – reconstruction*, побудовану на співзвуччі однокореневих слів. В українській мові ми не знайшли подібної пари однокореневих антонімів, однак схоже звучання намагались відтворити: *Газа між новим циклом руйнування та обіцянками відбудування*. Отже, навіть за допомогою виключно дослівний переклад, нам вдалось відтворити як антитезу, так і фонетичні особливості оригіналу.

Ще одна антитеза, побудована на антонімах, що римуються, привертає до себе увагу: *Exclusive: The rise, and demise, of Todd Muller's political career and what's next* (New Zealand Herald, August 21, 2021). В оригіналі застосовуються лексеми, які в українській мові мають такі еквіваленти: *rise* – підйом; *demise* – смерть, кончина (Lingvo). Застосувавши модуляцію та широко вживану антитезу (можна сказати, антитезу-кліше), пропонуємо такий переклад: *Ексклюзив: злет і падіння політичної кар'єри Тодда Мюллера і що далі*. Рима у перекладі, на жаль не була збережена; ми вважаємо, що у цьому випадку доречно надати перевагу збереженню семантичних особливостей оригіналу, а не формальних.

Антитези у заголовках сучасних англомовних ЗМІ можуть поєднуватись з каламбурами: *Why the **Right** give the top jobs to the **wrong** people* (Independent Australia, August 5th, 2021). У цьому прикладі спостерігаємо актуалізацію двох значень лексеми **right**: «люди, що належать до консервативного або реакційного сегмента політичної партії або системи» та «ті, що мають рацію; правильно себе поводять»; друге значення дає змогу створити антитезу та комічний ефект у парі з одиницею **wrong**. У перекладі ми намагались відтворити антитезу та каламбур за допомогою пари антонімів **правий – лівий**: *Чому **праві** віддають ключові пости «лівим» людям*. Оскільки в українській мові у лексеми **праві** значення «ті, що мають рацію; правильно себе поводять» не так явне, як у англійській лексеми **right**, антонім ми вирішили підібрати до першого значення (яке окреслює політичні уподобання), отже обрали лексему **ліві**, яка у мові перекладу у лапках актуалізує своє значення «не ті, що треба», що, на нашу думку, відповідає задуму оригіналу.

Ще один стилістичний прийом привернув нашу увагу – оксиморон: *Biden, Merkel stress friendship while **agreeing** to **disagree** on pipeline* (Ottawa Citizen, July 16, 2021). У наведеному прикладі оксиморон побудований на однокореневих антонімах *agree* та *disagree*; комічний ефект створюється за рахунок поєднання зазвичай логічно не поєднаних лексем. Безумовно, більш частотними формами оксиморона є структури прикметник+іменник (plastic silverware, negative income), іменник+іменник (paper towel), прислівник+прикметник (awfully good); однак, на нашу думку, оскільки у виразі **agreeing to disagree** суперечливі (навіть протилежні) лексеми з'являються поряд та є синтаксично пов'язаними, наведену структуру дієслово+частка+дієслово теж можна віднести до оксиморонів. У перекладі довелось застосувати не однокореневі дієслова, а одне й те ж дієслово, компенсувавши протилежне значення другого з них за допомогою частки *не*. Цю трансформацію вважаємо компенсацією, а не антонімічним перекладом, оскільки відбулась заміна дієслова із заперечним префіксом на дієслово із

заперечною часткою; тобто як в оригіналі, так і в перекладі є заперечення; тільки у перекладі те, що заперечення не має змоги включити до структури дієслова, довелось компенсувати заперечною часткою.

Використання повтору у заголовках-констативах не викликає труднощів у перекладача, якщо одиниця, яка повторюється має чіткий еквівалент у мові перекладу, оскільки повтор як синтаксичний стилістичний прийом є частотним як в англійському, так і в українському письмовому мовленні ЗМІ. Так, наприклад, заголовок *Inoculation, inoculation, inoculation* (The Economist, June 12th, 2021) вважаємо доцільним перекласти як *Щеплення, щеплення, щеплення* (у статті говорять про необхідність щеплень проти Covid у всьому світі та далекоглядні позитивні наслідки цього). Використовуємо дослівний переклад.

Заголовки-констативи сучасних англомовних медіапублікацій часто містять алюзії, які потребують певних зусиль з боку перекладача, оскільки необхідно віднайти джерело алюзії, зрозуміти натяк автора статті та максимально чітко відтворити семантичне навантаження у перекладі.

У заголовку *House of pain* (The Economist, June 5th, 2021) використовується алюзія на назву лабораторії з роману Герберта Уелса «Острів доктора Моро». У статті йдеться про небажання республіканців Палати представників у США (англійською House of Representatives – звідси House у назві статті) затверджувати законопроект щодо імміграційної реформи. Пропонуємо такий варіант перекладу: *Палата страждань*. Цей варіант був сформований таким чином: по-перше, ми звернулися до існуючого перекладу твору Г. Уелса, знайшли там варіант перекладу назви об'єкту – *Дім страждань*; по-друге, оскільки одиниця «дім» не викликає асоціацій з парламентом, ми замінили її на одиницю «палата». Таким чином, шляхом залучення дослівного перекладу вдалось залишити літературну алюзію, а отже зберегти її функціональне навантаження, а також було відтворено семантичний зв'язок з палатою Конгресу США.

Популярним джерелом алюзій залишаються твори Дж. Р. Р. Толкіна. Так, у заголовку *Viscount Christopher Monckton: Lord of the lies on climate change* (Independent Australia, June 11th, 2021) спостерігаємо алюзію на назву твору *The Lord of the Rings*. У даному випадку ключовими функціями алюзії є експресивна та контактовстановлююча, тобто алюзія привертає увагу читача знайомим формулюванням. Для перекладу цієї алюзії необхідно віднайти вже існуючий переклад назви твору Дж. Р. Р. Толкіна, він такий: «Володар пернів». Отже, пропонуємо такий переклад заголовка: *Віконт Кристофер Монктон: Володар неправд щодо зміни клімату*. Крім дослівного перекладу, ми залучили антонімічний переклад: *lies* → *неправд*.

У сучасних англомовних медіа знаходимо алюзію на твір Сюзанни Коллінз *The Hunger Games: 'Hunger Games' Coalition edition: Birmingham pushes for more pulled pork* (Independent Australia, July 8th, 2021). Для відтворення алюзії використовуємо вже існуючий переклад твору, оскільки ключовими функціями алюзії у даному прикладі є контактовстановлююча та компресивна (необхідно привернути увагу читача та дати йому змогу віднайти джерело алюзії та згадати зміст твору). У наведеному заголовку наявні ще кілька потенційних проблем для перекладача: 1) прізвище Birmingham може викликати хибні асоціації з містом в Англії; 2) використання назви блюда *pulled pork* як натяк на вираз *pork barrelling*, що означає витрату державних грошей у певному регіоні для привертання на свій бік виборців. Залучивши дослівний переклад та експлікацію, пропонуємо зазначені труднощі подолати таким чином: *«Голодні Ігри» за версією Коаліції: Саймон Бірмінгем заохочує нові популістські дії*.

Джерелом алюзії можуть бути засоби мови, а саме – сталі вирази або кліше. Наприклад, у заголовку *Josh Frydenberg: The mathematically challenged Treasurer* (Independent Australia, July 9th, 2021) можна побачити алюзію на існуючі у мові оригіналу кліше *physically challenged, mentally challenged*. Основною функцією алюзії у даному випадку є оцінна (значення сталих виразів екстраполюється на сконструйований на їх основі нове

словосполучення). Необхідно віднайти еквіваленти вже існуючим кліше у мові перекладу та за їх зразком створити вираз для перекладу фрази оригіналу (в українській мові існує два варіанти перекладу таких висловів – <люди> з особливими потребами або <люди> з обмеженими можливостями). Пропонуємо такий варіант: *Джош Фрайденберг: скарбник з обмеженими математичними можливостями.*

У назвах сучасних англомовних медіапублікацій можуть зустрічатись назви кінострічок: *Government could profit from **They Are Us** ticket sales* (New Zealand Herald, July 21, 2021). У такому випадку необхідно шукати, чи існує вже переклад цієї стрічки українською мовою і використовувати існуючий варіант перекладу назви фільму (який може не бути дослівним). У нашому випадку українського перекладу ще не існує, отже ми запропонували свій варіант перекладу назви фільму: *Уряд міг би отримати прибуток від продажу білетів на стрічку «Вони – це ми».*

У процесі перекладу заголовків-констативів сучасних англомовних медіапублікацій були застосовані такі трансформації (у порядку від найбільш частотної до найменш частотної):

- дослівний переклад – 89,7%;
- експлікація – 31,4%;
- заміна частини мови – 10,3%;
- додавання підрядної частини речення – 9,9%;
- модуляція – 9%;
- антонімічний переклад – 2,7%;
- калькування – 2,2%;
- компенсація – 0,9%.

Вище перераховані трансформації, на нашу думку, були застосовані доцільно та дозволили достатньо повно відтворити прагматичні, семантичні та синтаксичні особливості заголовків-констативів сучасних англомовних медіапублікацій українською мовою.

2.2 Особливості відтворення англомовних заголовків-промісивів та заголовків-менасивів українською мовою

Промісиви та менасиви є набагато менш розповсюдженими серед заголовків сучасних англомовних медіапублікацій, ніж констативи. Це, напевно, пояснюється тим, що автори статей лише зрідка вдаються у назвах до обіцянок або погроз, оскільки свою функцію більше вбачають у констатації фактів та висловлення своєї думки. Ми не виявили заголовків-промісивів або заголовків-менасивів серед назв статей британського видання *The Economist*, яке, у порівнянні з іншими медіа, тяжіє до коротких заголовків, які часто є номінативними реченнями; розгорнуті заголовки ЗМІ США, Австралії, Канади, Нової Зеландії теж не рясніють промісивами та менасивами, однак все ж таки 8 таких прикладів віднайти вдалося.

Необхідно зазначити, що таку синтаксичну особливість промісивів та менасивів як вживання майбутнього часу при перекладі з англійської мови на українську проблем не спричиняє. Тому ми більше звернемо увагу на семантичні особливості заголовків даного типу та їх відтворення у перекладі.

Певні труднощі викликає наявність у заголовку *Pelosi says the House will raise the maximum annual pay rate for Capitol Hill aides* (NY Times, Aug. 12, 2021) реалії *the House*, яка представляє собою скорочену назву Палати Представників (the House of Representatives) та може викликати у перекладача хибну асоціацію з реалією the White House (Білий Дім). Для перекладу цієї реалії ми залучили експлікацію, тобто в українській мові подаємо повну назву – *Палата Представників*. Отже, залучивши дослівний переклад, описовий переклад (для відтворення реалії) та додавання підрядного з'ясувального отримуємо такий варіант перекладу: *Пелосі стверджує, що Палата Представників підніме максимальний рівень заробітної плати фахівців Капітолію*.

У заголовках цього типу також зустрічаються аббревіатури (*PM*), скорочення (*Govt*), антитези та лапки як маркер цитати (*'Things will get worse before they get better'*). Наведена аббревіатура не викликатиме у перекладача сумнівів щодо перекладу, однак треба зважати на те, що в українській мові назва цієї посади (*прем'єр-міністр*) не скорочується, отже у перекладі аббревіатуру будемо подавати у розгорнутому вигляді; така ж ситуація і зі скороченням *Govt* – *уряд*. Антитезу, яка ґрунтується на антонімічних виразах *to get worse – to get better* слушно передавати за допомогою пари антонімічних дієслів української мови *погіршитись – покращитись*. Лапки як маркер цитації не становлять перекладацьких труднощів, оскільки в українській мові за правилами пунктуації лапки також використовуються для позначення цитування. Таким чином, переклад заголовку *'Things will get worse before they get better' - Deputy PM on latest cases, defends Govt response to testing delays* (New Zealand Herald, August 21, 2021) буде таким: *Заступник прем'єр-міністра коментуючи нові випадки захворювань, захищає реакцію уряду на затримки з проведенням тестів: 'Ситуація погіршиться перед тим, як покращиться'*.

До заголовків-менасивів та заголовків-промісивів відносимо також наступний: *Facebook says it won't be blamed for U.S. failing to meet COVID-19 vaccine target* (Ottawa Citizen, July 19, 2021). Так класифікувати цю назву статті нам дозволяє присудок *won't be blamed*, який, залучаючи модуляцію та додавання підрядного з'ясувального, пропонуємо перекласти *не потерпить, щоб його звинувачували*. У процесі перекладу наведеного заголовку використовуємо також антонімічний переклад: *failing* – *не вдалось*; експлікацію: *vaccine target* – *наміченого об'єму вакцинації*; заміну частини мови: *target* – *наміченого*. Отже, отримуємо такий варіант перекладу: *Фейсбук стверджує, що не потерпить, щоб його звинувачували у тому, що США не вдалось виконати наміченого об'єму вакцинації проти COVID-19*.

При перекладі заголовків-промісивів та заголовків-менасивів сучасних англomовних медіапублікацій були застосовані такі трансформації (у порядку від найбільш частотної до найменш частотної):

- дослівний переклад – у 100% випадків;
- додавання підрядної частини речення – 50%;
- експлікація – 37,5%;
- заміна частини мови – 25%;
- модуляція – 12,5%;
- антонімічний переклад – 12,5%.

Ці трансформації уможливили адекватне відтворення прагматичних, семантичних та синтаксичних особливостей заголовків сучасних англomовних медіапублікацій українською мовою.

2.3 Особливості відтворення англomовних заголовків-перформативів українською мовою

Заголовки-перформативи виявились найменш численними у нашому ілюстративному матеріалі. Напевно це можна пояснити їх прагматичними особливостями: з виголошенням перформатива настає новий стан певного об'єкта; шляхом вимови перформатива виконується певна мовленнєва дія і вид цієї дії «звучить» у самому мовленнєвому акті [Почепцов 1981, с. 275].

Серед усіх виявлених заголовків до перформативів вважаємо коректним віднести лише один.

Заголовок *Let the Gerrymandering (and the Legal Battles) Begin* (NY Times, Aug. 11, 2021), оскільки наведене формулювання використовується як сигнал до початку змагань або святкових чи урочистих подій (пор. *Let the battle begin! Let the show begin!*) – тобто виголошення цього речення слугує сигналом початку події, отже можемо спостерігати новий стан певного

об'єкта. Безумовно, у наведеному заголовку це формулювання наведене іронічно, тим більше воно привертає увагу перекладача і потребує адекватного відтворення мовою перекладу. Класифікуємо це формулювання як алюзивне, оскільки неосвічений перекладач не зможе впізнати сталий варіант формулювання, а отже, не зможе відтворити його відповідними засобами мови перекладу. Ми для відтворення наведеного формулювання обрали вираз, який в українській мові теж вживається у ідентичних ситуаціях: *І нехай + дієслово + додаток*. Одиницю *Gerrymandering* перекладаємо дослівно, як у словнику (Lingvo) – *передвиборні махінації*, заміннюючи, однак, герундій на структуру прикметник+іменник. Таким чином, переклад заголовку виглядатиме так: *І нехай почнуться передвиборні махінації (та юридичні баталії)!* Вважаємо доцільним вжити знак оклику наприкінці заголовку у мові перекладу, оскільки вживання цього знаку пунктуації є більш характерним для слов'янських мов, ніж для англійської. Пор.: No smoking – Не палити! (напис на табличці); Dear friend, - Дорогий друг! (звертання на початку листа) тощо [Алексеев 2012, с. 93].

Отже, для відтворення заголовка-перформатива сучасної англомовної медіапублікації ми використали дослівний переклад, заміну частини мови та стилістичну адаптацію. Прагматичні, семантичні, синтаксичні характеристики оригіналу були адекватно відтворені у перекладі.

2.4 Особливості відтворення англомовних заголовків-директивів українською мовою

Заголовків-директивів у нашому ілюстративному матеріалі було виявлено 10, що значно менше, ніж заголовків-констативів, однак становить помітну частину загальної кількості розглянутих заголовків.

Цікавою проблемою перекладу заголовка-директива постав архайзм, який був маркером алюзії на античний вислів: *Know thyself* (The Economist, June 26th, 2021). Саме архайзм *thyself* дає можливість зрозуміти, що вислів датується давніми часами і є однією зі 147 дельфійських максим, яка була викарбувана на стіні пронаоса в храмі Аполлона в Дельфах у Стародавній Греції. Оскільки культурна спадщина Давньої Греції є спільною для англійської та української культур, вже існує сталий переклад цього вислову, який був виконаний за допомогою модуляції (know (знай) →пізнай) та компенсації – додавання одиниці *самого* (для відтворення особливостей давньослов'янських мов). Таким чином цей заголовок отримав переклад *Пізнай самого себе!* Вважаємо коректним додати у перекладі знак оклику, оскільки, як ми вже зазначали у попередньому підрозділі, вживання цього засобу пунктуації є більш характерним для слов'янських мов, ніж для англійської; до того ж у цій групі заголовків маємо справу з наказовим способом дієслова.

У заголовку, який належить до директивів, зустрічаємо найменування реалії, про яку вже йшлося вище, і яка може спричинити певні труднощі – це найменування the House, яке представляє собою скорочену назву Палати представників (може викликати у перекладача хибну асоціацію з the White House). Однак контекст допомагає уникнути перекладацької помилки. Так, заголовок *Accountants must give the House some of Trump's financial data, a judge rules* (NY Times, Aug. 11, 2021) пропонуємо перекладати *Суддя постановив, що бухгалтери повинні надати Палаті представників певні фінансові дані, які стосуються Трампа*. Вважаємо доцільним замість виразу іменник у присвійному відмінку+прикметник+іменник у перекладі вжити *прикметник+іменник+підрядне означальне*, щоб позбутися неясності та подвійних смислів.

У заголовках-директивах зустрічаємо сталі вирази, які підкреслюються вживанням лапок – як, наприклад, у заголовку *Australia's collective voice should silence the 'drums of war'* (Independent Australia, June 24th, 2021).

Оскільки реалія, позначена сталим виразом, знайома як читачу оригіналу (в Австралії), так і читачу перекладу (в Європі), то можна застосувати дослівний переклад. Таким чином, отримуємо варіант *Колективний голос Австралії повинен змусити “барабани війни” замовчати.*

У перекладі одного із заголовків-директив вважаємо за потрібне вдатися до стилістичної адаптації, оскільки без такої звертання до прем'єр міністра українською мовою видавалося б дуже грубим: *Claire Trevett: PM, we don't expect perfection but drop the defensiveness* (New Zealand Herald, August 26, 2021). Ми віднесли цей заголовок до директивів саме завдяки останній частині наведеного складного речення: *drop the defensiveness*. Перш за все, підкреслимо, що у перекладі будемо подавати аббревіатуру *PM* у розгорнутому вигляді – Прем'єр-міністр – оскільки для української мови не є властивим позначати цю посаду аббревіатурою. Необхідним також вважаємо додавання при звертанні слів «шановна пані», оскільки цього вимагає офіційно-діловий стиль мови перекладу. Залучення описового перекладу та модуляції потребує також одиниця *defensiveness* («оборонна позиція» (Lingvo)). Наш варіант описового перекладу був сформульований на основі протиставлення до першої частини речення (у якій йде мова про досконалість). Отже, пропонуємо такий варіант перекладу: *Клер Тревет: Шановна пані Прем'єр-міністр, ми не очікуємо досконалості, однак припиніть намагатись виглядати кращою, ніж Ви є.*

Для перекладу заголовків-директивів подекуди залучається така граматична трансформація як додавання підрядної частини речення, тобто трансформація простого речення у складне, наприклад: *Claire Trevett: Brace for a long lockdown after Monday decision* (New Zealand Herald, August 21, 2021) – *Клер Тревет: приготуйтеся до тривалого локдауну після рішення, що було прийняте у понеділок.* У цьому прикладі це обумовлюється міжмовною асиметрією синтаксичного інструментарію англійської та української мов: в українській мові відсутня структура іменник+іменник, де перший іменник є

означенням другого, отже доводиться додавати у перекладі підрядне означальне.

Отже, для перекладу заголовків-директивів сучасних англомовних медіапублікацій були залучені такі трансформації (у порядку від найбільш частотної до найменш частотної):

дослівний переклад – 77,8%;

модуляція – 33,4%;

експлікація – 33,4%;

додавання підрядної частини речення – 22,2%;

компенсація – 11%.

Зазначені перекладацькі трансформації дозволили адекватно відтворити прагматичні, семантичні, синтаксичні параметри заголовків-директивів сучасних англомовних медіапублікацій українською мовою.

2.5 Особливості відтворення англомовних заголовків-квеситивів українською мовою

Заголовки-квеситиви є найлегшими для ідентифікації, оскільки мають невід’ємний пунктуаційний маркер – знак питання. Якщо заголовок складався з питання та відповіді, ми його теж відносили до заголовків-квеситивів, оскільки у такому випадку ключова роль належить саме питальному реченню. До цього типу ми також відносили заголовки, у яких питальні речення супроводжувались словами автора.

У заголовках-квеситивах зустрічаємо такий стилістичний прийом як літота: *Electric cars for everyone? **Not unless** they get cheaper* (NY Times, Aug. 9, 2021). У цьому випадку доречним видається дослівний переклад першого речення (питального) та антонімічний переклад другого речення. Отже наведений заголовок пропонуємо перекладати так: *Електрокари для*

всіх? Тільки якщо вони стануть дешевшими. Літота у перекладі не була відтворена, однак вважаємо, що це не позбавляє перекладу адекватності, оскільки структура *not unless* в англійській мові навряд чи сприймається та вживається зі стилістичним забарвленням, оскільки навіть у словнику знаходимо еквівалент «тільки якщо» (Lingvo). Цей вираз можна назвати «стертою» літотою (за аналогією до «стертої» метафори) – при першому вживанні вислів мав яскраве стилістичне забарвлення, яке зникло, коли словосполучення увійшло до широкого вжитку.

Цікавість перекладача може викликати згадування реалії *Shariah law* в оригіналі. Тим не менш, оскільки вона знайома як читачам оригіналу, так і читачам перекладу, у мові перекладу існує сталий еквівалент, якій і необхідно застосувати у даній ситуації. Таким чином, отримуємо: *What is Shariah law, and what does it mean for Afghan women under the Taliban?* (NY Times, Aug. 19, 2021) – *Що таке закони шариату і що вони означають для афганських жінок, коли при владі Талібан?* Для перекладу заголовка-квеситива застосовано дослівний переклад, який видається у цьому випадку вдалим перекладацьким рішенням.

Ще одна реалія – вже сучасна – привертає увагу перекладача: *anti-vax pamphlet*. Оскільки вона з'явилась у світі буквально на днях, сталого перекладу українською мовою ще не існує, а отже залучаємо описовий переклад *листівка з агітацією проти вакцинації*. Отримуємо такий варіант перекладу: *Had an anti-vax pamphlet? Police want to hear from you* (New Zealand Herald, August 25, 2021) - *Отримали листівку з агітацією проти вакцинації? Поліція хоче, щоб Ви їм про це розповіли*. Крім експлікації для перекладу реалії, ми також залучили модуляцію (*had*→*отримали*) та додавання підрядного з'ясувального замість складного додатку (*to hear from you*→*щоб Ви їм про це розповіли*).

Ще один заголовок-квеситив містить декілька явищ, які можуть стати перекладацькими проблемами: у заголовку *Opinion: Is Ardern the Messiah? Or a crafty MP? Answers may lie in past as a Mormon* (New Zealand Herald,

August 23, 2021) спостерігаємо біблійну алюзію (*Messiah*), аббревіатуру (*MP*) та реалію (*Mormon*). Алюзивна одиниця *Messiah* має еквівалент в українській мові – *Месія*, оскільки джерелом алюзії є Біблія, а вона належить до культурної спадщини як носіїв англійської, так і носіїв української мови. Аббревіатура *MP* потребує описового перекладу, оскільки для української мови не властиво найменування посади *член парламенту* за допомогою аббревіатури. Реалія *Mormon* вже має в українській мові сталий відповідник – *мормон* – і освічений читач перекладу навіть може бути ознайомлений з основними засадами цієї релігійної течії. Отже, пропонуємо такий переклад вищенаведеного заголовка-квеситива: *Думка: чи Ардерн є Месією? Чи вправним членом парламенту? Відповіді можуть знаходитися у минулому, коли вона належала до мормонів*. Ми залучили також граматичну трансформацію додавання підрядного означального для перекладу словосполучення *as a Mormon*, оскільки це буде більш природньо для української мови – тут можна говорити про стилістичну адаптацію.

При перекладі заголовків-квеситивів сучасних англомовних медіапублікацій залучались такі трансформації (у порядку від найбільш частотної до найменш частотної):

дослівний переклад – 77,8%;

експлікація – 33,3%;

додавання підрядної частини речення – 33,3%;

антонімічний переклад – 11,1%;

модуляція – 11,1%.

Перераховані вище перекладацькі трансформації дозволили коректно відтворити прагматичні, семантичні та синтаксичні особливості заголовків-квеситивів українською мовою.

ВИСНОВКИ

Доцільно вирізняти газетний підстиль у рамках публіцистичного стилю, але не ототожнювати їх. У цьому дослідженні ми сфокусували нашу увагу на заголовках видань, які є друкованими, але мають свої електронні варіанти. Саме такі видання ми відносимо до газетного підстилю публіцистичного стилю.

У нашій роботі ми, услід за Дудиком П. С. і Монторо Р. будемо прирівнювати терміни «медіа», «ЗМІ» та «мас медіа», виокремлюючи у той же час у «мовленні ЗМІ» «мовлення преси», «мовлення радіо» та «мовлення телебачення»; зосереджуючись насамперед на мовленні преси. Також будемо вважати синонімічними терміни «Інтернет медіа», «онлайн медіа» та «мережеві медіа».

Під терміном «медіапублікація» розуміємо таке: «публікація у будь-якому друкованому або мережевому засобу масової інформації». У нашій роботі ми зосередимось на статтях (як виді медіапублікацій) суспільно-політичної тематики. Вважаємо доцільним застосовувати всі раніше виявлені вченими закономірності щодо газетних та журнальних публікацій до медіапублікацій; оскільки в онлайн просторі різниця між газетами та журналами певною мірою нівелювалась.

Услід за Гальперінім І. Р. можемо сформулювати таку дефініцію: заголовок медіапублікації (headline) – це назва (title), яка дається статті або повідомленню про новини; «залежна» форма газетного стилю, частина більшого цілого.

Стосовно структурних особливостей, можна сказати, що англійський газетний заголовок піддається, на відміну від українського, декільком видам компресії. Ще однією стилістично значимою граматичною особливістю газетних заголовків в англо-американській пресі є їх здебільшого дієслівний

характер. Українські заголовки виявляють, загалом, меншу частотність предикативних структур.

До відмінних рис англо-американських заголовків належить також існування так званого «заголовкового жаргону» (headlines).

Стилістичні особливості англійського заголовку залежать також від типу газети. У так званій «якісній» пресі автори статей часто вдаються до використання алюзій на твори класичної літератури, або всесвітньо відомих історичних особистостей. Алюзивність українськомовної преси не є настільки вираженою.

У порівнянні з україномовною пресою англійські газети та журнали більш активно послуговуються різноманітними фонетичними стилістичними прийомами та римуванням, що пояснюється можливостями, які надає фонологічна структура мови на фоні одно- або двоскладності більшості слів.

Стосовно довжини заголовку, як в українських, так і в англійських медіа спостерігається така тенденція: такі видання, що мають друкований та електронний варіанти, віддають перевагу стислим заголовкам у друкованих варіантах своїх видань, на відміну від найменувань поточних матеріалів у стрічках новин.

За семантикою заголовків є імпліцитною максимально стислою змістовно-концептуальною інформацією. Заголовок є пов'язаним з категоріями проспекції та ретроспекції. На підставі вміщеної в них інформації, можна виокремити такі типи заголовків (назв): назва-символ, назва-теза, назва-цитата, назва-повідомлення, назва-натяк, назва-оповідь.

Щодо прагматичних особливостей заголовків медіапублікацій, відзначимо, що специфічна побудова англійських газетних заголовків слугує різним цілям: вони повинні змусити читача зацікавитись заміткою та забезпечують компресію інформації.

За прагматичними типами, услід за Г. Почепцовим, виділяємо такі типи заголовків: констатив (ствердження), промісив (пропозиція-обіцянка),

менасив (пропозиція-погроза), перформатив (привітання, подяка, вибачення, гарантія, призначення), директив, квеситив (питальне речення).

Для досягнення адекватності перекладу усі вищезазначені синтаксичні, семантичні, прагматичні особливості заголовків медіапублікацій повинні бути максимально точно відтворені у перекладі.

У рамках нашої наукової розвідки ми будемо намагатись створювати адекватний переклад англомовних заголовків медіапублікацій українською мовою з урахуванням зазначених вище рекомендацій для подолання труднощів перекладу. На нашу думку, адекватним є переклад, який здійснює такий вплив на читача перекладі, який максимально наближений до впливу, який оригінал здійснює на читача оригіналу. Таким чином, оскільки прагматичний зміст є комунікативно-інтеціональним [Почепцов 1981, с. 271], прагнення його відтворити дасть змогу створити найбільш адекватний переклад.

Щодо семантичних рис заголовків сучасних англомовних медіапублікацій, ми будемо зосереджуватись на таких аспектах, які створюють труднощі для перекладача – наприклад, вживання алюзій; залучення неологізмів, аббревіатур, на їх функціональному навантаженні та їх відтворенні у перекладі.

З огляду на лінгвальну асиметрію у царині синтаксису під час оцінки адекватності відтворення синтаксичних особливостей ми будемо брати до уваги та розглядати їх збереження у перекладі, якщо такі особливості відіграють роль у формуванні семантики заголовків – наприклад, емфатичні структури, інверсія, вживання теперішнього часу замість минулого для створення ефекту присутності тощо.

Під час окреслення перекладацьких трансформацій, які використовуються для відтворення характеристик заголовків сучасних англомовних медіапублікацій, ми будемо спиратись на класифікацію Комісарова В. Н.

За прагматичними типами ми виявили такі заголовки:

- 1) заголовки-констативи – 223, тобто 89,2% від загальної кількості;
- 2) заголовки-промисиви та заголовки-менасиви – 8, тобто 3,2%;
- 3) заголовки-перформативи – 1, тобто 0,4%;
- 4) заголовки-директиви – 9, тобто 3,6%;
- 5) заголовки-квеситиви – 9, тобто 3,6%.

Найбільш частотними у фактичному матеріалі дослідження виявились такі явища, що спричиняють перекладацькі труднощі:

- 1) фонетичний рівень: фонетична анафора, рима;
- 2) лексичний рівень: аббревіатури, okazіоналізми, екзотизми, терміни, реалії;
- 3) сталі вирази;
- 4) семасіологічний рівень: метафори, каламбури, антитези, оксиморони;
- 5) синтаксичний рівень: повтори;
- 6) інтертекстуальний рівень: алюзії; згадування назв інших текстів (наприклад, аудіовізуальних текстів – кінострічок і т. д.).

Для подолання зазначених труднощів використовувались такі перекладацькі трансформації (зауважимо, що при перекладі одного заголовку можуть бути застосовані 2 і більше перекладацькі трансформації):

- дослівний переклад – 89,2%;
- експлікація – 31,6%;
- додавання підрядної частини речення – 12,4%;
- заміна частини мови – 10,4%;
- модуляція – 10%;
- антонімічний переклад – 3,2%;
- калькування – 2%;
- компенсація – 1,2%.

Можна зробити висновок, що за допомогою дослівного перекладу вдалося подолати більшість труднощів, які виникали при відтворенні заголовків сучасних англomовних медіапублікацій українською мовою. Досить частотне вживання експлікації можна пояснити наявністю реалій та

сталих виразів, які не мають еквівалентів у мові перекладу. Калькування використовувалось для відтворення okazionalizmів. Нечисленне залучення компенсації пояснюється прагненням заголовків до лаконічності, у той час як ця трансформація передбачає збільшення обсягу заголовка у порівнянні з оригіналом. Велика кількість таких граматичних трансформацій як заміна частини мови та додавання підрядної частини речення обумовлена тим, що вони дуже часто супроводжують експлікацію.

Перспективами дослідження вбачаємо виявлення прагматичних, семантичних, синтаксичних характеристик заголовних комплексів англomовних медіапублікацій та ідентифікацію засобів і способів їх відтворення українською мовою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеев А. Я. Сопоставительная стилистика : уч. пособие. Донецьк : Национальний горний університет, 2012. 471 с.
2. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык : учебник для вузов. Москва : ФЛИНТА, 2016. 384 с.
3. Баранецька А. Д. Функціональні особливості заголовка в медіатексті. *Інформаційне суспільство* : науковий журнал / голова редкол. В. В. Різун, голов. ред. В. Ф. Іванов ; Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка. Київ, 2009. Вип. 10 (липень-грудень). С. 16-18.
4. Бархударов Л. С. Язык и перевод (Вопросы общей и частной теории перевода). Москва : «Междунар. отношения», 1975. 240 с.
5. Блисковский З. Д. Муки заголовка. Москва : Книга, 1972. 160 с.
6. Воробйова М. В. Функції алюзивних засобів англомовного публіцистичного дискурсу. *Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]*. Сер. : Філологічна. Київ, 2013. Вип. 35. С. 60-63.
7. Гальперин И. Р. Стилистика английского языка. Учебник. 3-е издание. Москва : Высш. школа, 1981. 334 с.
8. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования. Изд. 4-е, стереотипное. М: КомКнига, 2006. 144 с. (Лингвистическое наследие XX века.)
9. Гід журналіста : зб. навч. матеріалів, склад. за фр. методикою вдоскон. працівників ЗМІ / адапт. та упорядкування А. Лазаревої ; Центр підготов. й вдоскон. журналістів (Париж), Ін-т мас. інформації (Київ). Київ, 1999. 96 с.

10. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Вид. 2-е перероб. і допов. Навч. посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2011. 328 с.
11. Дудик П. С. Стилiстика української мови: Навчальний посiбник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2005. 368 с. (Альма-матер)
12. Іванов В. Ф. Техніка оформлення газети : курс лекцій. Київ : Знання; КОО, 2000. 222 с.
13. Зацний Ю., Запольських С. Лінгвальні, соціолінгвальні та перекладацькі параметри нової лексики та фразеології англійської мови. *Модуси сучасного перекладознавства : монографія / за заг.ред. д-ра філол. наук, проф. С. О. Швачко*. Суми : Сумський державний університет, 2021. С. 13-40.
14. Карпенко В. Вдалих заголовок – половина успіху. *Редактор і видавець* : наук.-практ. зб. Київ : Інститут журналістики, 2007. Число 1. С. 63-76.
15. Кияк Т. Р., Науменко А. М., Огуй О. Д. Перекладознавство (німецько-український напрям) : підручник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. 543 с.
16. Клименко О. Л. Авторські новотвори як проблема перекладу. *Нова філологія : збірник наукових праць*. Запоріжжя : ЗНУ, 2012. № 50. С. 146-149.
17. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) : Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. Москва : Высш. шк., 1990. 253 с.
18. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. Вінниця: «Нова Книга», 2003. 448 с.
19. Лазарева Э. А. Заголовок в газете : учеб. пособ. для студ.-журн. Свердловск : Изд-во Урал. ун-та, 1989. 96 с.
20. Мариненко І. О. Інформаційна недостатність як компонент атрактивності медійного заголовка. *Наукові записки Інституту*

журналістики. 2020. Т. 1 (76). С. 157-169. DOI : <https://doi.org/10.17721/2522-1272.2020.76.13>

21. Мацько Л. І., Сидоренко О. М., Мацько О. М. Стилiстика української мови : підручник / за ред. Л. І. Мацько. К. : Вища школа, 2003. 462 с.

22. Мороховский А. Н., Воробьева О. П., Лихошерст Н. И., Тимошенко З. В. Стилiстика англійського язика. Киев : «Вища школа», 1984. 248 с.

23. Основи перекладу: Курс лекцій; Навчальний посiбник / Г. Е. Мірам та ін. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2002. 240 с.

24. Почепцов Г. Г. Предложение / И. П. Иванова, В. В. Бурлакова, Г. Г. Почепцов. *Теоретическая грамматика современного английского языка*. Москва : Высш. шк., 1981. С. 64–281.

25. Радченко М.О. Особливості перекладу абрєвіатур та скорочень. *Актуальні питання розвитку філологічних наук у ХХІ столітті* : Міжнародна науково-практична конференція, м. Одеса, 27–28 березня 2020 року. Одеса: Південноукраїнська організація «Центр філологічних досліджень», 2020. С. 112-114.

26. Ревенко В. Прагматичні особливості заголовків сучасних британських і аме-риканських видань. *Південний архів (філологічні науки)*. Херсон, 2018. Вип. 73. С.125-129.

27. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода / Дополнения и комментарии Д. И. Ермоловича. 3-е изд., стереотип. Москва : «Р.Валент», 2007. 244 с.

28. Скребнев Ю. М. Основы стилистики английского языка: Учебник для ин-тов и фак. иностр. яз. 2-е изд., испр. Москва : ООО «Издательство Астрель» : ООО «Издательство АСТ», 2003. 221, [3] с. (на англ. яз.).

29. Слободянюк Р. Д. Композиція журналістського твору. *Вісник Київського університету*. Київ, 2000. Вип. 8. С. 33-37. (Серія: Журналістика).

30. Тертычный А. Заголовок – слово главное. *Журналист*. 2004. № 1. С. 80-82.
31. Титаренко М. Феномен публицистики: проблема дефиницій. *Вісник Львівського університету*. Серія Журналістика. 2007. Вип.30. С. 41–50.
32. Шевченко А. И. Лингвистическая прагматика vs. телеологическая лингвосемиотика (на материале англоязычных публицистических текстов). *В мире науки и искусства: вопросы филологии, искусствоведения и культурологии: сб. ст. по матер. XXXII междунар. науч.-практ. конф.* № 1(32). Новосибирск: СибАК, 2014. С. 103-112.
33. Федоров А. В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы): Для институтов и факультетов иностр. языков. Учеб. пособие. 5-е изд. СПб.: Филологический факультет СПбГУ; Москва: ООО «Издательский Дом «ФИЛОЛОГИЯ ТРИ», 2002. 416 с.
34. Burke M. Rhetoric and poetics: The classical heritage of stylistics. *The Routledge Handbook of Stylistics*. Ed. By Michael Burke. Routledge, 2014. P. 11-30.
35. Busse B. (New) historical stylistics. *The Routledge Handbook of Stylistics*. Ed. By Michael Burke. Routledge, 2014. P. 101-117.
36. Emmott C., Alexander M., Marszalek A. Schema theory in stylistics. *The Routledge Handbook of Stylistics*. Ed. By Michael Burke. Routledge, 2014. P. 268-283.
37. Fialho O., Zyngier S. Quantitative methodological approaches to stylistics. *The Routledge Handbook of Stylistics*. Ed. By Michael Burke. Routledge, 2014. P. 329-345.
38. Forceville Ch., El Refaie E., Meesters G. Stylistics and comics. *The Routledge Handbook of Stylistics*. Ed. By Michael Burke. Routledge, 2014. P. 485-499.
39. Gligorić K., Lifchits G., West R., Anderson A. Linguistic effects on news headline success: Evidence from thousands of online field experiments (Registered Report Protocol). *PLoS ONE*. 2021. 16(9). URL :

<https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0257091> DOI : <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0257091> (accessed: 21.07.2021)

40. Harding J. R. Reader response criticism and stylistics. *The Routledge Handbook of Stylistics*. Ed. By Michael Burke. Routledge, 2014. P. 68-84.

41. Ismail H. M. Pragmatic and Semantic Potential of Newspaper Headlines. *US-China Foreign Language*. November 2016. Vol. 14. No. 11. P. 753-762. DOI:10.17265/1539-8080/2016.11.001

42. Hogan P. C. Stylistics, emotion and neuroscience. *The Routledge Handbook of Stylistics*. Ed. By Michael Burke. Routledge, 2014. P. 516-530.

43. Maharani F. Syntactical analysis of newspaper headlines. *Humanis : Journal of Arts and Humanities*. April 2015. Volume 11. No 1. URL : <https://ojs.unud.ac.id/index.php/sastra/article/view/12387> (accessed: 24.09.2021)

44. Montoro R. Feminist stylistics. *The Routledge Handbook of Stylistics*. Ed. By Michael Burke. Routledge, 2014. P. 346-361.

45. Nwala M. A., Umukoro B. A. Investigating the Meaning of Newspaper Headlines: the Issue of Ambiguity. *African Research Review*. July 2017. Vol. 11(3). Serial No.47. P. 87-96. DOI: <http://dx.doi.org/10.4314/afrrrev.v11i3.9>

46. Ono K. Translation of News Headlines. *MTSUMMIT*. 2003. URL : <https://aclanthology.org/2003.mtsummit-papers.38.pdf> (accessed: 12.07.2021)

47. Potapenko S. Globalising and localising translation strategies from rhetorical perspective: Rendering English headlines into Ukrainian. *SHS Web Conf*. 2021. Volume 105. URL : https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/abs/2021/16/shsconf_tita2020_02001/shsconf_tita2020_02001.html. DOI : <https://doi.org/10.1051/shsconf/202110502001> (accessed: 21.07.2021)

48. Rasul S. H. Translation of News Headlines: A Case of English Headlines Rendered into Arabic, Kurdish and Persian. *International journal of humanities and cultural studies*. June 2018. Volume 5. Issue 1. P. 224-244.

49. Scott J. Creative writing and stylistics. *The Routledge Handbook of Stylistics*. Ed. By Michael Burke. Routledge, 2014. P. 423-439.
50. Toolan M. Stylistics and film. *The Routledge Handbook of Stylistics*. Ed. By Michael Burke. Routledge, 2014. P. 455-470.
51. Trimarco P. Stylistics and hypertext fiction. *The Routledge Handbook of Stylistics*. Ed. By Michael Burke. Routledge, 2014. P. 500-515.
52. Ungerer F. English media texts – past and present language and textual structure / Ed. by F. Ungerer. Philadelphia PA: John Benjamins, 2000. 286 p.
53. Van Dijk T. A. News as discourse. Hillsdale, NJ.: Lawrence Erlbaum, 1988. 200 p.
54. Vinay J.-P. Darbelnet J. Comparative stylistics of French and English. A methodology for translation / Translated and edited by Juan C. Sager, M.-J. Hamel. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 1958. 359 p.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

55. ЛГБТК(IA+): терміни, які потрібно знати у 2020 році. *Platfor.ma*. URL : <https://platfor.ma/topic/lgbtk-ia-terminy-anglijskoyi-movy-yaki-potribno-znaty-u-2020-rotsi/> (дата звернення: 23.06.2021)
56. (УФС) Український Фразелогічний Словник. З лексикографічної системи „Словники України”. URL : http://getword.ru/ukr/slovari.php?table=uk_fraz (accessed: 21.07.2021)
57. (Lingvo) ABBYY Lingvo Live. URL : <https://www.lingvolive.com> (accessed: 17.08.2021)
58. (CD) Cambridge Dictionary. URL : <https://dictionary.cambridge.org> (accessed: 15.09.2021)

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

59. The Economist. URL: www.economist.com (accessed: червень-серпень 2021 року)
60. The Independent Australia. URL: independentaustralia.net (accessed: червень-серпень 2021 року)
61. The New York Times. URL: www.nytimes.com (accessed: червень-серпень 2021 року)
62. The New Zealand Herald. URL: nzherald.co.nz (accessed: червень-серпень 2021 року)
63. The Ottawa Citizen. URL: ottawacitizen.com (accessed: червень-серпень 2021 року)

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

АНГЛОМОВНІ ЗАГОЛОВКИ-КОНСТАТИВИ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД

№	Оригінал	Особливості та труднощі	Переклад	Трансформації	Джерело
1	Geopolitics and business		Геополітика та бізнес	дослівний переклад	The Economist, June 5th, 2021
2	A chance of renewal		Шанс на оновлення	дослівний переклад	The Economist, June 5th, 2021
3	House of pain	Алюзія на назву лабораторії у романі «Острів доктора Моро» Г. Уелса	Палата страждань	дослівний переклад	The Economist, June 5th, 2021
4	Killing reform		Вбивча реформа	дослівний переклад	The Economist, June 5th, 2021
5	Brazil's dismal decade		Похмуре десятиліття Бразилії	дослівний переклад	The Economist, June 5th, 2021
6	Bunged up		Застрягли на місці	експлікація	The Economist, June 12th, 2021
7	Inoculation, inoculation, inoculation	повтор	Щеплення, щеплення, щеплення	дослівний переклад	The Economist, June 12th, 2021
8	Peru in peril	фонетична анафора	Перу непереливки	модуляція; заміна частини мови	The Economist, June 12th, 2021
9	A new architecture		Нова архітектура	дослівний переклад	The Economist, June 12th,
10	False positive		Хибно позитивний	дослівний переклад; заміна частини мови	The Economist, June 12th, 2021
11	Broadbandits	каламбур, okazionalizm	Бандити з широкої смуги	калькування; компенсація за допомогою	The Economist, June 19th,

				сталого виразу	2021
12	Worth the air miles		Варто витрачених авіа миль	експлікація	The Economist, June 19th, 2021
13	The benefits of foresight		Переваги далекоглядності	дослівний переклад	The Economist, June 19th, 2021
14	Peace gives a chance		Мир дає шанс	дослівний переклад	The Economist, June 19th, 2021
15	Protocol problems		Проблеми з протоколом	дослівний переклад	The Economist, June 19th, 2021
16	Still going strong		Все ще повна сил	модуляція; заміна частини мови	The Economist, June 26th, 2021
17	New horizons		Нові горизонти	дослівний переклад	The Economist, June 26th, 2021
18	Radically reasonable	фонетична анафора	Радикально раціональні	дослівний переклад	The Economist, June 26th, 2021
19	The long goodbye		Довге прощання	дослівний переклад	The Economist, July 3rd, 2021
20	The real risk to America's democracy		Справжній ризик для американської демократії	дослівний переклад	The Economist, July 3rd, 2021
21	Mercury rising		Стовпчик термометра росте	модуляція	The Economist, July 3rd, 2021
22	Code red		Код "Червоний"	дослівний переклад	The Economist, July 3rd, 2021
23	A vote of confidence		Кредит довіри	дослівний переклад	The Economist, July 3rd, 2021
24	Fault lines in the world		Лінії розлому у світовій економіці	дослівний переклад	The Economist,

	economy				July 10th, 2021
25	Abandoning Afghanistan		Полишаючи Афганістан	дослівний переклад	The Economist, July 10th, 2021
26	Hit and run	сталий вираз	Зникли з місця події	експлікація, модуляція	The Economist, July 10th, 2021
27	New cop on the beat	сленгізм <i>cop</i>	Новий дільничий	дослівний переклад	The Economist, July 10th, 2021
28	Pointlessly punitive	фонетична анафора	Марно каральний	дослівний переклад	The Economist, July 10th, 2021
29	Biden's new China doctrine		Нова доктрина Байдена стосовно Китаю	дослівний переклад	The Economist, July 17th, 2021
30	The mask slips		Маска зісковзує	дослівний переклад	The Economist, July 17th, 2021
31	Rule of lawlessness		Панування анархії	дослівний переклад	The Economist, July 17th, 2021
32	Carbon and capture	фонетична анафора	Скорочення викидів вуглецю та імпорту	експлікація	The Economist, July 17th, 2021
33	A cloud of suspicion		Тінь підозри	дослівний переклад	The Economist, July 17th, 2021
34	No safe place		Безпечного місця немає	дослівний переклад	The Economist, July 24th, 2021
35	Delta's beta		Бета дельти	дослівний переклад	The Economist, July 24th, 2021
36	End of the road for ANConomics	сталий вираз <i>end of the road</i> , okazionalizm, побудований на абрєвіатурі –	Кінець АНКoноміки	описовий переклад сталого виразу; калькування	The Economist, July 24th, 2021

		<i>ANCnomics</i>		(для перекладу оказіоналізму)	
37	Internal affairs		Внутрішні справи	дослівний переклад	The Economist, July 24th, 2021
38	Brainstorming		Мозковий штурм	дослівний переклад	The Economist, July 24th, 2021
39	Dashed hopes		Розбиті сподівання	дослівний переклад	The Economist, July 31st, 2021
40	Get poor quickly		Швидко збідніти	дослівний переклад	The Economist, July 31st, 2021
41	Relighting a beacon of democracy		Знову запалюючи маяк демократії	дослівний переклад	The Economist, July 31st, 2021
42	Proteinotopia	оказіоналізм	Протеїнотопія	калькування	The Economist, July 31st, 2021
43	How not to deal with China		Як не поводитись з Китаєм	дослівний переклад	The Economist, July 31st, 2021
44	The people's panopticon		Людський паноптикум	дослівний переклад	The Economist, August 7 th , 2021
45	A self-solving problem		Проблема, що вирішується сама	додавання підрядного означального	The Economist, August 7 th , 2021
46	Zambia's crucial election		Вирішальні вибори Замбії	дослівний переклад	The Economist, August 7 th , 2021
47	Unstablecoins	оказіоналізм	Нестабільна криптовалюта	калькування, експлікація	The Economist, August 7 th , 2021
48	Vaxelerando	оказіоналізм, алюзія	Вакцелерандо	калькування	The Economist, August 7 th , 2021

49	Top Biden aides are briefed on the mysterious illnesses plaguing U.S. diplomats and spies.		Найближчих помічників Байдена допитують щодо таємничих хвороб, які переслідують дипломатів та шпигунів США	дослівний переклад, експлікація, додавання підрядного означального	NY Times, Aug. 9, 2021
50	The Education Department ends its effort to stop states from suing federal student loan servicers.	реалія <i>federal student loan servicers</i>	Департамент освіти припиняє свої старання щодо запобігання подання штатами позивів до агентів, які займаються кредитами на навчання	дослівний переклад, заміна частини мови, експлікація, додавання підрядного означального	NY Times, Aug. 9, 2021
51	Elizabeth Warren will propose a minimum tax on the nation's richest companies.		Елізабет Уорен запропонує мінімальний податок найбагатшим компаніям країни	дослівний переклад	NY Times, Aug. 9, 2021
52	The Biden administration imposes another round of sanctions on Belarus.		Адміністрація Байдена накладає на Білорусь ще один пакет санкцій	дослівний переклад	NY Times, Aug. 9, 2021
53	Biden Administration Violating Decree on Migrant Children, Court Filing Says		Як свідчать судові матеріали, адміністрація Байдена порушує декрет щодо дітей-мігрантів	дослівний переклад, додавання підрядного обставинного	NY Times, Aug. 9, 2021
54	Biden's Challenge at the Border		Виклик Байдена на кордоні	дослівний переклад	NY Times, Aug. 10, 2021
55	San Diego Sheriff Releases New Details About Video of Deputy's Collapse		Шериф із Сан-Дієго розкриває нові деталі щодо відео, на якому його заступник втрачає свідомість	дослівний переклад, додавання підрядного означального	NY Times, Aug. 10, 2021
56	Former U.S. attorney in Atlanta says		Колишній американський чиновник з Атланти	дослівний переклад, додавання	NY Times, Aug. 11, 2021

	Trump wanted to fire him for not backing election fraud claims.		стверджує, що Трамп хотів звільнити його за те, що він не підтримував заяви про фальсифікацію виборів	підрядного з'ясувального	
57	As redistricting process begins, advocates push for states to keep L.G.B.T.Q. communities in mind.	аббревіатура	По мірі того як розпочинається процес перегляду виборчих округів, активісти наполягають на урахуванні інтересів ЛГБТК спільноти	дослівний переклад, модуляція, заміна частини мови	NY Times, Aug. 11, 2021
58	As Congress Recesses, Democratic Successes Do Not Include Voting Rights		Конгрес уходить на канікули, тим часом до досягнень демократів не можна віднести законодавство, що регламентує виборчі права	дослівний переклад, додавання підрядного означального	NY Times, Aug. 11, 2021
59	Aide to Capitol Riot Inquiry Is Accused of Whistle-Blower Retaliation		Відповідального співробітника, який проводив допит щодо заворушень біля Капітолію, звинувачують у здійсненні тиску на інформатора	експлікація, додавання підрядного означального	NY Times, Aug. 11, 2021
60	Taliban Advances in Afghanistan Could Bring Political Peril for Biden		Успіхи Талібана в Афганістані можуть спричинити політичну загибель Байдена	дослівний переклад	NY Times, Aug. 11, 2021
61	Garland presses state judges to stop evictions by connecting landlords and tenants to federal aid.		Гарланд тисне на суддів штату, щоб вони припинили виселення, приєднавши домовласників та квартирантів до програм федеральної допомоги	дослівний переклад, додавання підрядного обставинного	NY Times, Aug. 12, 2021
62	Biden presses Congress to move on price controls for prescription drugs.		Байден тисне на Конгрес, щоб він почав працювати над державним контролем за цінами на рецептурні	дослівний переклад, додавання підрядного обставинного	NY Times, Aug. 12, 2021

			препарати		
63	As Virus Cases Surge, Biden Administration Encourages More Use of Antibody Treatments		По мірі того як росте кількість заражень коронавірусом, адміністрація Байдена заохочує збільшувати лікування антитілами	дослівний переклад	NY Times, Aug. 12, 2021
64	Supreme Court Blocks Part of New York's Eviction Moratorium		Верховний Суд частково заблокував мораторій на виселення у Нью-Йорку	дослівний переклад	NY Times, Aug. 12, 2021
65	Amid Extreme Weather, a Shift Among Republicans on Climate Change		В умовах екстремальної погоди республіканці по-іншому дивляться на питання зміни клімату	дослівний переклад, експлікація	NY Times, Aug. 13, 2021
66	Fearing Kabul's Fall, U.S. Officials Implore Afghans to 'Fight'	лапки як маркер цитати	Побоюючись падіння Кабулу, американські чиновники просять афганців "боротись"	дослівний переклад	NY Times, Aug. 13, 2021
67	Taliban Sweep in Afghanistan Follows Years of U.S. Miscalculations		Розповсюдження Талібану в Афганістані - результат багаторічних неправильних розрахунків США	дослівний переклад, модуляція	NY Times, Aug. 14, 2021
68	Biden Administration Prompts Largest Permanent Increase in Food Stamps	реалія <i>food stamps</i>	Адміністрація Байдена наполягає на найбільшому постійному підвищенні обсягу талонів на пільгове придбання продуктів	дослівний переклад, експлікація	NY Times, Aug. 15, 2021
69	U.S. veterans watch Afghan collapse with anguish, rage and relief.		Ветерани США спостерігають падіння Афганістану з болем, гнівом та полегшенням	дослівний переклад	NY Times, Aug. 17, 2021
70	Lawmakers from both parties express fury over the withdrawal from Afghanistan.		Законотворці з обох партій висловлюють лють з приводу відводу військ з Афганістану	дослівний переклад	NY Times, Aug. 17, 2021

71	House Democrats introduce a bill to beef up the Voting Rights Act.	the House – скорочена назва Палати представників (може викликати у перекладача хибну асоціацію з the White House)	Демократи Палати представників запропонували до розгляду законопроект стосовно вдосконалення Закону про виборчі права	дослівний переклад, експлікація	NY Times, Aug. 17, 2021
72	Series of U.S. Actions Left Afghan Allies Frantic, Stranded and Eager to Get Out		Ряд дій США залишив союзників в Афганістані у відчаї, скрутному становищі та з сильним бажанням вибратись звідти	дослівний переклад, заміна частин мови	NY Times, Aug. 18, 2021
73	Seeking Global Recognition, Taliban Take a New Approach: Making Nice		У пошуках визнання у всьому світі Талібан залучає новий підхід: намагається бути дружнім	дослівний переклад, заміни частин мови	NY Times, Aug. 19, 2021
74	Cuba's acclaimed health system reels as the virus surges.		Визнана система охорони здоров'я Куби похитнулася від різкого сплеску вірусу	дослівний переклад, заміна частини мови	NY Times, Aug. 19, 2021
75	Those plastic barriers probably don't help and may even make things worse.		Ці пластикові перегородки не допомагають і, можливо, навіть погіршують ситуацію	дослівний переклад	NY Times, Aug. 19, 2021
76	Paralympic officials in Tokyo report the first virus case in the Olympic Village.		Офіційні представники Паралімпійських Ігор у Токіо повідомили про перший випадок коронавірусу в Олімпійському селищі	експлікація, дослівний переклад	NY Times, Aug. 19, 2021
77	How the Pandemic Changed Abortion Access		Як пандемія вплинула на можливість робити аборт	дослівний переклад, модуляція	NY Times, Aug. 19, 2021
78	The Taliban's use of social media is a thorny problem for tech		Використання Талібаном соціальних мереж – складна проблема для ІТ-компаній	дослівний переклад	NY Times, Aug. 19, 2021

	companies.				
79	Booster shots 'make a mockery of vaccine equity,' the W.H.O.'s Africa director says.	лапки як маркер цитати, аббревіатура	Голова відділення ВООЗ Африки стверджує, що введення бустер-ін'єкцій "зводить нанівець зусилля із забезпечення рівного доступу до вакцини"	дослівний переклад, експлікація	NY Times, Aug. 19, 2021
80	With Afghan Collapse, Moscow Takes Charge in Central Asia		Через падіння Афганістану у Центральній Азії на ключову позицію виходить Москва	дослівний переклад, модуляція	NY Times, Aug. 19, 2021
81	Trump's Deal With the Taliban Draws Fire From His Former Allies		Домовленість Трампа з Талібаном викликає критику його колишніх союзників	дослівний переклад	NY Times, Aug. 19, 2021
82	To protect users, Facebook says it's hiding friends lists on accounts in Afghanistan.		Фейсбук заявляє, що з метою захисту користувачів він приховує списки друзів в акаунтах з Афганістану	заміна частин мови, дослівний переклад	NY Times, Aug. 20, 2021
83	Struggling to Explain Australia's Covid Reality		Намагаючись пояснити ситуацію з Covid в Австралії	дослівний переклад	NY Times, Aug. 20, 2021
84	South Koreans Now Dislike China More Than They Dislike Japan		Мешканцям Південної Кореї Китай тепер не подобається більше, ніж Японія	експлікація, антонімічний переклад, дослівний переклад	NY Times, Aug. 20, 2021
85	Traveling to Hong Kong in the pandemic is hard. The government just made it harder.		Поїхати до Гонконгу під час пандемії складно. Уряд зробив це ще складнішим	дослівний переклад	NY Times, Aug. 20, 2021
86	'Our Goal Is to Keep the Regime on Its Toes': Inside Belarus's Underground Opposition	лапки як маркер цитати, сталий вираз <i>to keep somebody on their toes</i>	«Наша мета - тримати режим у постійній напрузі»: ситуація у підпільній опозиції Білорусі	дослівний переклад, експлікація	NY Times, Aug. 20, 2021
87	Nicole Kidman's		Відсутність карантину для Ніколь	дослівний переклад,	NY Times, Aug. 20,

	Quarantine Pass Generates Anger in Hong Kong		Кідман обурила мешканців Гонконгу	антонімічний переклад, експлікація	2021
88	In Haiti, Need Is Overwhelming, but Some Politicians' Charity Rings False	сталий вираз <i>to ring false</i>	На Гаїті нестерпні злидні, але співчуття деяких політиків звучить нещиро	дослівний переклад, експлікація	NY Times, Aug. 22, 2021
89	Sardinian Village Tries to Save an Ancient Tree Scorched by Fire		Містечко на Сардинії намагається врятувати старе дерево, спалене пожежею	дослівний переклад	NY Times, Aug. 22, 2021
90	Tony Blair, who led the U.K. into Afghanistan, criticizes the pullout.		Тоні Блер, який увів сили Великої Британії в Афганістан, критикує вивід військ	дослівний переклад, експлікація	NY Times, Aug. 22, 2021
91	Morrison Government facing the consequences of vaccine rollout disaster		Уряд Моррісона зіткнувся з наслідками невдалого проведення вакцинації	дослівний переклад, модуляція	Independent Australia, June 1 st , 2021
92	Gaza between a new cycle of destruction and promises of reconstruction	римована антитеза, побудована на однокореневих словах	Газа між новим циклом руйнування та обіцянками відбудування	дослівний переклад	Independent Australia, June 1 st , 2021
93	Right-wing media backs Alan Tudge on 'leftist' history curriculum	лапки як маркер переносного значення, антитеза <i>right-wing – 'leftist'</i>	ЗМІ правого толку підтримує Алана Таджа стосовно 'лівої' шкільної програми з історії	дослівний переклад, експлікація	Independent Australia, June 1 st , 2021
94	Military a winner in Biden's Budget		Військові залишаються у вигазі згідно бюджету Байдена	модуляція, заміна частин мови, дослівний переклад	Independent Australia, June 2 nd , 2021
95	Australia's nuclear waste policy shambles		Політика Австралії щодо радіоактивних відходів ледве волочить ноги	дослівний переклад, експлікація	Independent Australia, June 2 nd , 2021
96	Greens introduce new bill for	реалія <i>greyhound racing industry</i>	Зелені вносять новий законопроект для встановлення	дослівний переклад	Independent Australia, June 4 th ,

	transparency in greyhound racing industry		прозорості в індустрії собачих перегонів		2021
97	Police violence on the rise as officers abuse their rights		Кількість випадків насильства з боку поліції зростає, оскільки офіцери зловживають своїми правами	дослівний переклад, експлікація	Independent Australia, June 5 th , 2021
98	Australia's U.S. alliance is leading us down a path of war against China		Союз Австралії з США веде нас до війни з Китаєм	дослівний переклад	Independent Australia, June 7 th , 2021
99	Viscount Christopher Monckton: Lord of the lies on climate change	алюзія на твір Дж. Р. Р. Толкіна <i>The Lord of the Rings</i>	Віконт Кристофер Монктон: Володар неправд щодо зміни клімату	дослівний переклад, антонімічний переклад	Independent Australia, June 11 th , 2021
100	Palestinian hopes paralysed under new Israeli government		Сподівання Палестини знерухомлені при новому уряді Ізраїлю	дослівний переклад	Independent Australia, June 13 th , 2021
101	Religious freedom laws have no place in modern Australia		Законам про свободу совісті немає місця у сучасній Австралії	дослівний переклад	Independent Australia, June 16 th , 2021
102	The G7, NATO and the demonising of China	абревіатури	Велика сімка, НАТО та демонізація Китаю	дослівний переклад	Independent Australia, June 17 th , 2021
103	Democracy under attack		Демократія під ударом	дослівний переклад	Independent Australia, June 18 th , 2021
104	Asylum seekers: Locked up and let out without support		Пошукачі притулку: їх замикають, а потім звільняють без підтримки	дослівний переклад, експлікація	Independent Australia, June 20 th , 2021
105	5G could be a game changer — or simply a 4G upgrade		5G може кардинально змінити ситуацію - або бути просто покращенням стандарту 4G	заміна частин мови, експлікація	Independent Australia, June 23 rd , 2021

106	The long path to healing for the women of Iraq		Довга дорога до зцілення для жінок Іраку	дослівний переклад	Independent Australia, June 26 th , 2021
107	Federal and NSW governments focus on spin instead of saving koalas	абревіатура, екзотизм	Федеральний уряд та уряд Нового Південного Уельсу зосередились на підтасовуванні фактів замість рятування коал	дослівний переклад, експлікація	Independent Australia, June 28 th , 2021
108	New Liberals lawyers to take on case against Christian Porter	реалія <i>New Liberals</i>	Юристи партії “Нові Ліберали” розпочинають справу проти Крістіана Портера	дослівний переклад	Independent Australia, June 30 th , 2021
109	Joe Biden criticised by Resistance over Iraq/Syria bombing	реалія Resistance	Активісти так званого “руху Опору” розкритикували Джо Байдена за бомбування кордону між Іраком та Сирією	експлікація, дослівний переклад	Independent Australia, July 2 nd , 2021
110	Conspiracy theories and religion invade political mainstream		Теорії всесвітнього заговору та релігія виходять на перший план у політичному житті	дослівний переклад, модуляція	Independent Australia, July 3 rd , 2021
111	Climate change threatens the lives of people with disabilities		Зміна клімату загрожує життю людей з обмеженими можливостями	дослівний переклад	Independent Australia, July 5 th , 2021
112	The secret life of Bob Hawke: U.S. informant		Таємне життя Боба Хоука: інформатор США	дослівний переклад	Independent Australia, July 6 th , 2021
113	Australia in 2021: A nation or a set of fractious states		Австралія у 2021: країна чи сукупність некерованих штатів	дослівний переклад, модуляція	Independent Australia, July 7 th , 2021
114	'Hunger Games' Coalition edition: Birmingham pushes for more pulled pork	алюзія на твір Сюзанни Коллінз The Hunger Games; прізвисько Birmingham може викликати хибні асоціації з містом в Англії; використання назви блюда <i>pulled pork</i> як	«Голодні Ігри» за версією Коаліції: Саймон Бірмінгем заохочує нові популістські дії	дослівний переклад, експлікація	Independent Australia, July 8 th , 2021

		натяк на вираз <i>pork barrelling</i> , що означає витрату державних грошей у певному регіоні для привертання на свій бік виборців			
115	Josh Frydenberg: The mathematically challenged Treasurer	алюзія на вирази <i>physically challenged, mentally challenged</i>	Джош Фрайденберг: скарбник з обмеженими математичними можливостями	дослівний переклад, експлікація, заміна частин мови	Independent Australia, July 9 th , 2021
116	Liberal Government to blame for NSW lockdown failure	абрєвіатура	Провальний локдаун у Новому Південному Уельсі - вина ліберального уряду	експлікація, заміни частин мови	Independent Australia, July 10 th , 2021
117	Australia's disastrous trade decisions may take decades to repair		Можуть знадобитись десятки років, щоб виправити невдалі торгові рішення Австралії	дослівний переклад, додавання підрядного обставинного	Independent Australia, July 12 th , 2021
118	Murdoch press shows media bias towards Liberal COVID-19 strategy		Преса, що належить Руперту Мердоку, демонструє необ'єктивне ставлення до стратегії лібералів стосовно COVID-19	експлікація, антонімічний переклад	Independent Australia, July 16 th , 2021
119	Climate change spelling doom on a biblical scale		Зміна клімату віщує кінець світу біблійного масштабу	дослівний переклад	Independent Australia, July 16 th , 2021
120	Coalition's fossil fuel obsession threatens Great Barrier Reef		Одержимість Коаліції горючими корисними копалинами ставить під загрозу Великий бар'єрний риф	дослівний переклад	Independent Australia, July 18 th , 2021
121	Early election would be suicide for Scott Morrison		Дострокові вибори були б самогубством для Скотта Моррісона	дослівний переклад	Independent Australia, July 20 th , 2021
122	Polls show Morrison's spin wearing thin	рима, сталий вираз <i>to wear thin</i>	Опитування показують, що риторика Моррісона стає все менш переконливою	дослівний переклад, модуляція, експлікація, додавання підрядного з'ясувального	Independent Australia, July 21 st , 2021

123	U.S. continues bullying tactics against Cuba		США продовжують застосовувати тактику залякування проти Куби	дослівний переклад, експлікація	Independent Australia, July 22 nd , 2021
124	Double standards in Australian travel ban crisis		Подвійні стандарти австралійської заборони на поїздки	дослівний переклад	Independent Australia, July 24 th , 2021
125	If trust equals political currency, the Coalition is broke		Якщо у політиці довіра - це валюта, то Коаліція розорена	дослівний переклад, заміна частини мови	Independent Australia, July 25 th , 2021
126	Public policy failure of Coalition's vaccine rollout		Невдала державна політика Коаліції щодо вакцинації	дослівний переклад	Independent Australia, July 28 th , 2021
127	Mike Pezzullo has something to hide		Майку Пеззулло є що приховувати	дослівний переклад	Independent Australia, July 31 st , 2021
128	How the Australian Government is fostering Right-wing extremism		Як уряд Австралії плекає правий екстремізм	дослівний переклад	Independent Australia, August 1 st , 2021
129	Rising living costs plunge Australia's economic ranking		Зростання вартості життя знижує економічний статус Австралії	дослівний переклад	Independent Australia, August 2 nd , 2021
130	Government reliance on army for lockdowns a weak move		Залучення урядом армії для контролю локдауна - вияв слабкості	дослівний переклад, модуляція, експлікація	Independent Australia, August 3 rd , 2021
131	Chinese Government cracks down on its own tech industry		Уряд Китаю закручує гайки власній промисловості високих технологій	дослівний переклад, експлікація, заміна частини мови	Independent Australia, August 4 th , 2021
132	Why the Right give the top jobs to the wrong people	антитеза та каламбур <i>right – wrong</i>	Чому праві віддають ключові пости «лівим» людям	дослівний переклад	Independent Australia, August 5 th , 2021
133	Tax haven exposes no financial transparency in aged care		Пільгове оподаткування не є фінансово прозорим у секторі догляду за літніми людьми	дослівний переклад, заміна частин мови	Independent Australia, August 6 th , 2021

	sector				
134	No legal protection for Victorian and SA koala populations	аббревіатура	Популяції коал у штатах Вікторія та Південна Австралія юридично не захищені	експлікація, заміна частин мови	Independent Australia, August 6 th , 2021
135	Angus Taylor's capacity markets a win for coal industry		Ринки потужності Ангуса Тейлора - перемога для вугільної промисловості	дослівний переклад	Independent Australia, August 7 th , 2021
136	Biden boasts of wins in Afghanistan while Taliban terrorises Kabul		Байден вихваляється перемогами в Афганістані у той час, як Талібан тероризує Кабул	дослівний переклад	Independent Australia, August 8 th , 2021
137	Murdoch press' lies and deceptions conflict with true Christian values		Брехня та обман у пресі, що належить Руперту Мердоку, суперечить справжнім християнським цінностям	експлікація, додавання підрядного означального, дослівний переклад	Independent Australia, August 9 th , 2021
138	Major rulings including Obamacare loom for U.S. Supreme Court	реалія <i>Obamacare</i>	Верховному Суду Сполучених Штатів належить прийняти певні ключові постанови, у тому числі, стосовно реформи охорони здоров'я, запровадженої Бараком Обамою	експлікація	Ottawa Citizen, June 1, 2021
139	Iran's biggest naval ship catches fire and sinks in Gulf of Oman, cause unclear		Найбільше військове судно Ірану займається та тоне в Оманській затоці, причина невідома	дослівний переклад	Ottawa Citizen, June 2, 2021
140	Kremlin critic Alexei Navalny loses bid to end sleep deprivation 'torture'		Критику Кремля Олексію Навальному не вдається припинити 'тортури', що полягають у позбавленні сну	дослівний переклад, додавання підрядного означального	Ottawa Citizen, June 2, 2021
141	U.S. to share millions of vaccine doses,		Сполучені Штати передадуть іншим країнам, у тому числі	експлікація, дослівний переклад	Ottawa Citizen, June 3,

	including with Canada, as Ottawa pushed to donate too		Канаді, мільйони доз вакцини, Оттаву теж змушують так зробити		2021
142	Pope meets Canadian cardinals after indigenous school scandal		Папа римський зустрівся з кардиналами Канади після скандалу у місцевій школі	дослівний переклад	Ottawa Citizen, June 5, 2021
143	Afghan troops suffer 'shockingly high' casualties as violence mounts	лапки як маркер цитати	Військо Афганістану зазнає 'шокуюче численних' втрат по мірі того як силові дії набирають обертів	дослівний переклад, експлікація	Ottawa Citizen, June 7, 2021
144	Ukraine's new soccer kit sparks outrage in Russia ahead of Euro		Нова форма футболістів України викликала обурення у Росії напередодні Євро	дослівний переклад	Ottawa Citizen, June 7, 2021
145	Macron slapped in the face during walkabout in southeastern France		Макрон отримав ляпаса під час прогулянки на південному сході Франції	дослівний переклад	Ottawa Citizen, June 8, 2021
146	U.S. pharmacist sentenced to three years for tampering with hundreds of COVID-19 vaccines		У Сполучених Штатах фармацевта приговорили до трьох років ув'язнення за неправильне поводження з сотнями вакцин від COVID-19	дослівний переклад	Ottawa Citizen, June 9, 2021
147	Queen Elizabeth the latest victim of cancel culture, after Oxford students remove her portrait	реалія <i>cancel culture</i>	Нещодавньою жертвою культури скасування стала Королева Єлизавета II: студенти в Оксфорді зняли її портрет	дослівний переклад	Ottawa Citizen, June 9, 2021
148	Canada's opinions of U.S. markedly higher with Biden in White House, poll suggests		За даними опитування думка канадців про США стала помітно вищою із Байденом у Білому Домі	дослівний переклад	Ottawa Citizen, June 10, 2021
149	Putin says relations with		Путін стверджує, що відносини зі США	дослівний переклад,	Ottawa Citizen,

	U.S. at lowest point in years		знаходяться на найгіршому за останні роки рівні	есплікація	June 12, 2021
150	U.S extends travel restrictions at Canada, Mexico land borders through July 21		США подовжують дію обмежень пересування на сухопутних кордонах з Канадою, Мексикою до 21 липня	дослівний переклад	Ottawa Citizen, June 20, 2021
151	'Tip of a much larger iceberg': Report reveals more evidence of forced-labour goods imported to Canada	лапки як маркер цитати	'Верхівка набагато більшого айсберга': звіт розкриває нові докази того, що до Канади імпортуються товари, вироблені із залученням примусової праці	дослівний переклад, есплікація	Ottawa Citizen, June 21, 2021
152	Facebook to tighten rules around posts inciting vigilante violence		Фейсбук робить більш суворими правила стосовно постів, що спонукають до здійснення самосуду	дослівний переклад, заміна частин мови, додавання підрядного означального	Ottawa Citizen, June 21, 2021
153	Prince Charles gave 'substantial sum' to Harry before he left for America	лапки як маркер цитати	Принц Чарльз дав Гаррі 'солідну суму' перед тим, як останній поїхав до Америки	дослівний переклад	Ottawa Citizen, June 24, 2021
154	New report on Pentagon-documented UFOs says there is insufficient data to draw conclusions	аббревіатура	У новому звіті щодо НЛО, задокументованого Пентагоном, вказується, що недостатньо даних, щоб робити висновки	дослівний переклад, додавання підрядного обставинного	Ottawa Citizen, June 26, 2021
155	Twenty million Australians under lockdown amid Delta virus outbreak, vaccine chaos		Двадцять мільйонів австралійців знаходяться у локдануні через варіант дельта, з вакцинами хаос	дослівний переклад	Ottawa Citizen, June 29, 2021
156	Literally hotter than the Sahara: How Western Canada became		Дійсно більш жарко, ніж у Сахарі: як Західна Канада стала одним з найгарячіших	дослівний переклад	Ottawa Citizen, July 2, 2021

	one of the hottest corners of the globe		куточків землі		
157	Canada didn't invoke dispute clause when Chinese vaccine deal fell apart, documents reveal		Документи показують, що Канада не залучала положення з урегулювання конфліктів, коли угода з Китаєм щодо вакцини розвалилась	дослівний переклад, експлікація	Ottawa Citizen, July 5, 2021
158	Canadian found dead in Miami building collapse, three more Canadians missing		Один громадянин Канади був знайдений мертвим, ще троє зникли безвісти у Майямі внаслідок обвалення будинку	дослівний переклад	Ottawa Citizen, July 6, 2021
159	Haitian president shot dead at home overnight		Президент Гаїті був застрелений у себе вдома цієї ночі	дослівний переклад	Ottawa Citizen, July 7, 2021
160	New human rights organization aims to bring Canada's voice to the world		Нова організація із захисту прав людини має на меті донести голос Канади світу	дослівний переклад	Ottawa Citizen, July 8, 2021
161	Biden fires Trump-nominated Social Security commissioner		Байден звільнив члена комісії з питань соціального захисту, призначеного Трампом	дослівний переклад, експлікація	Ottawa Citizen, July 9, 2021
162	G20 signs off on tax crackdown, warns on virus variants	аббревіатура	Велика двадцятка домовляється про суворі дії щодо оподаткування, попереджає про варіанти вірусу	експлікація, дослівний переклад	Ottawa Citizen, July 10, 2021
163	Pope Francis appears in public for first time since surgery		Папа римський Франциск уперше з'явився на публіці після операції	дослівний переклад	Ottawa Citizen, July 11, 2021
164	'Time is of the essence': Canada races to save Afghan allies as Taliban regains control	лапки як маркер цитати	'Час має першочергове значення': Канада поспішає врятувати союзників в Афганістані по мірі того, як Талібан	дослівний переклад, експлікація	Ottawa Citizen, July 14, 2021

			відновлює контроль за країною		
165	Biden, Merkel stress friendship while agreeing to disagree on pipeline	оксиморон, побудований на однокореневих словах	Байдена та Меркель підкреслюють дружні стосунки, погодившись не погоджуватись щодо газопроводу	дослівний переклад, компенсація	Ottawa Citizen, July 16, 2021
166	U.S. sanctions Chinese officials over Hong Kong democracy crackdown		Сполучені Штати накладають санкції на чиновників Китаю через здійснення тиску на демократію Гонконгу	дослівний переклад, заміна частин мови	Ottawa Citizen, July 16, 2021
167	As floods hit western Europe, scientists say climate change hikes heavy rain		У той час як повені завдають лиха у Західній Європі, вчені стверджують, що саме зміна клімату збільшує кількість злив	дослівний переклад	Ottawa Citizen, July 17, 2021
168	Thailand expands lockdown areas as COVID-19 cases surge		Тайланд збільшує зони локдауну по мірі того як зростає кількість випадків COVID-19	дослівний переклад	Ottawa Citizen, July 18, 2021
169	Canada joins allies in blaming China for massive attack on email servers		Канада приєднується до союзників у звинуваченнях Китаю у масовій атаці на сервери електронної пошти	дослівний переклад	Ottawa Citizen, July 19, 2021
170	As Canada delays evacuating Afghan employees, veterans step in to fund their escape		У той час як Канада затримує робітників з Афганістану, ветерани втручаються, щоб профінансувати їх втечу	дослівний переклад, додавання підрядного обставинного	Ottawa Citizen, July 20, 2021
171	Nearly 2000 new COVID-19 cases in Tokyo on eve of Olympics		Близько 2000 нових випадків COVID-19 виявлено у Токіо напередодні Олімпіади	дослівний переклад	Ottawa Citizen, July 22, 2021
172	'It achieves no purpose': Thousands protest in Sydney, as restrictions	лапки як маркер цитати	'Це ні до чого не веде': тисячі протестувальників виходять на вулиці Сіднея, коли обмеження стають	дослівний переклад, експлікація	Ottawa Citizen, July , 2021

	tighten amid Delta's spread		більш суворими в умовах поширення варіанта дельта		
173	Cuba not saying much about the deaths of five high-ranking generals in 10 days		Куба зберігає мовчання щодо смертей п'яти високопоставлених генералів за 10 днів	антонімічний переклад, дослівний переклад	Ottawa Citizen, July 28, 2021
174	Greeks urged to use less power as worst heatwave in decades tests grid		Греків наполегливо просять зменшити споживання електроенергії у той час, як найсильніша за останні десятиліття спека випробовує мережу на міцність	дослівний переклад, експлікація	Ottawa Citizen, August 2, 2021
175	Israel blames Iran for fatal drone strike on oil tanker after Tehran denies responsibility		Ізраїль звинувачує Іран у фатальному ударі безпілотною по нафтовому танкеру після того, як Тегеран заперечує свою відповідальність	дослівний переклад	Ottawa Citizen, August 3, 2021
176	Kim Jong Un's head bandage is added to list of mysterious health problems faced by dictator		Пов'язка на голові Кім Чен Ина - ще один пункт у переліку таємничих проблем зі здоров'ям, з якими стикнувся диктатор	дослівний переклад, експлікація, додавання підрядного означального	Ottawa Citizen, August 3, 2021
177	Tourists, residents evacuated by boat in Greece as wildfires rage		У Греції туристи та місцеві жителі були евакуйовані кораблем з районів, де лютували пожежі	дослівний переклад	Ottawa Citizen, August 4, 2021
178	First planeload of Afghan refugees who supported Canadian military mission lands in Canada		Перший літак афганських біженців, які підтримували канадську військову місію, здійснив посадку у Канаді	дослівний переклад	Ottawa Citizen, August 5, 2021
179	White symbol on Macron's black shirt in TikTok video creates a storm		Білий символ на чорній футболці Макрона на відео у TikTok створює онлайн цілий вир	дослівний переклад	Ottawa Citizen, August 5, 2021

	of conspiracy theories online		конспірологічних теорій		
180	CNN fires three employees who came to work unvaccinated as companies begin to mandate shots		Компанії починають робити щеплення обов'язковими: CNN звільнила трьох працівників, які прийшли на роботу невакцинованими	дослівний переклад	Ottawa Citizen, August 6, 2021
181	From Bratwurst in Germany to Dracula's Castle in Romania: Countries dangle COVID-19 vaccine incentives	реалія <i>Bratwurst</i>	Від братвурсту у Німеччині до замку Дракули у Румунії: країни обіцяють заохочення за вакцинування від COVID-19	дослівний переклад	Ottawa Citizen, August 9, 2021
182	'Code red for humanity': Deadly heatwaves, hurricanes, wildfires will get worse, IPCC report warns	лапки як маркер цитати, аббревіатура	“Код “червоний” для людства”: Міжурядова група експертів з питань змін клімату у своєму звіті попереджає, що ситуація з хвилями смертельної спеки, ураганами, пожежами буде погіршуватись	дослівний переклад, експлікація	Ottawa Citizen, August 9, 2021
183	Chinese spies are trying to enter the U.K. through visa program for fleeing Hong Kongers: report		Як повідомляє The Times, китайські шпигуни намагаються проникнути до Великої Британії за візовою програмою для біженців з Гонконгу	експлікація (назва газети виявлена за контекстом статті), дослівний переклад	Ottawa Citizen, August 10, 2021
184	NZ-Victoria travel bubble suspended for another six days	аббревіатура	Дія спрощеного режиму подорожей між Новою Зеландією та австралійським штатом Вікторія призупинена ще на шість днів	експлікація, дослівний переклад	New Zealand Herald, June 3, 2021
185	Why the Delta variant is terrifying Covid experts		Чому варіант дельта вселяє жах в експертів з Covid	дослівний переклад	New Zealand Herald, June 12,

					2021
186	NZ and UK aim to conclude trade talks in August	абрєвіатури	Нова Зеландія та Велика Британія мають на меті завершити торгові переговори у серпні	експлікація, дослівний переклад	New Zealand Herald, June 18, 2021
187	Iranian-born Kiwi man accuses bank of racial profiling after account closure	екзотизм	Новозеландець іранського походження звинувачує банк у расовій дискримінації після того, як йому закрили рахунок	експлікація, дослівний переклад, додавання підрядного обставинного	New Zealand Herald, June 20, 2021
188	Quarantine-free travel with Australia paused for three days		Подорожі до Австралії без самоізоляції призупинені на три дні	модуляція, дослівний переклад	New Zealand Herald, June 26, 2021
189	Mayor Mai: 'Disappointing' time taken on SH1 roundabout	лапки як маркер цитати, абрєвіатура	Мер Май: 'прикра' кількість часу необхідна для завершення транспортної розв'язки на трасі SH1	дослівний переклад, експлікація	New Zealand Herald, June 30, 2021
190	Covid: Scary Delta trend in world's most vaccinated country		Ковід: моторошне зростання випадків варіанту дельта у найбільш вакцинованій країні світу	експлікація, дослівний переклад	New Zealand Herald, July 7, 2021
191	Government could profit from They Are Us ticket sales	назва кінострічки <i>They Are Us</i>	Уряд міг би отримати прибуток від продажу білетів на стрічку «Вони – це ми»	дослівний переклад	New Zealand Herald, July 21, 2021
192	Stephen Hooley: Remembering the 'forgotten war'	лапки як маркер цитати	Стивен Ходлі: згадуючи «забуту війну»	дослівний переклад	New Zealand Herald, July 26, 2021
193	Derek Cheng: The political headache awaiting Jacinda Ardern	метафора <i>political headache</i>	Дерек Ченг: політичний головний біль, що чекає на Джасінду Ардерн	дослівний переклад, додавання підрядного означального	New Zealand Herald, August 11, 2021
194	Don Rothwell: NZ in South China Sea dispute	абрєвіатура	Дон Ротвелл: роль Нової Зеландії у суперечці у Південнокитайському морі	дослівний переклад	New Zealand Herald, August 12, 2021
195	No extra	абрєвіатура	Нова Зеландія:	дослівний	New

	Afghan refugees, says NZ		додаткових біженців з Афганістану не прийматимемо	переклад, експлікація	Zealand Herald, August 19, 2021
196	Afghanistan falls: First Kiwis safely evacuated from Kabul airport	екзотизм	Афганістан пав: перші громадяни Нової Зеландії успішно евакуйовані з аеропорту Кабула	дослівний переклад, експлікація, модуляція	New Zealand Herald, August 20, 2021
197	Political memoirs flooding the book scene		Політичні мемуари заповнили книжковий ринок	дослівний переклад модуляція	New Zealand Herald, August 20, 2021
198	John Roughan: Why the Covid jab will not eliminate lockdown		Джон Равен: чому вакцинація від Ковід не припинить локдаун	дослівний переклад	New Zealand Herald, August 20, 2021
199	Claire Trevett: Govt caught short in planning for Delta lockdown	скорочення <i>Govt</i>	Клер Тревет: уряд заскочили зненацька за плануванням локдауну через варіант дельта	дослівний переклад	New Zealand Herald, August 20, 2021
200	RNZ reporter attacked by Covid-denier as 'anger and misinformation' grow	аббревіатура, лапки як маркер цитати	'Гнів та неправдива інформація' набирають обертів: ковідоскептик напав на репортера Радіо Нової Зеландії	дослівний переклад, експлікація	New Zealand Herald, August 21, 2021
201	Exclusive: The rise, and demise, of Todd Muller's political career and what's next	рима, антитеза	Ексклюзив: злет і падіння політичної кар'єри Тодда Мюллера і що далі	дослівний переклад, модуляція	New Zealand Herald, August 21, 2021
202	Judith Collins distances herself from ex National MP's anti-vax post	аббревіатура	Джудит Колінз дистанціюється від анти-вакцинаційного посту экс-члена національного парламенту	дослівний переклад, експлікація	New Zealand Herald, August 21, 2021
203	'Isis bride' Suhayra Aden arrives in NZ	аббревіатури, лапки як маркер цитати	'Дружина ІДІЛ' Сухар Аден прибула до Нової Зеландії	дослівний переклад, експлікація	New Zealand Herald, August 21, 2021
204	Exclusive: Taliban leader vows safe exit	аббревіатура	Ексклюзив: лідер Талібана пообіцяв безпечний виїзд	дослівний переклад, експлікація	New Zealand Herald,

	of NZ nationals from Kabul		громадян Нової Зеландії з Кабула		August 21, 2021
205	Kerre McIvor: Delta lockdown could be the last straw	сталий вираз <i>be the last straw</i>	Кер МакАйвор: локдаун через варіант дельта може бути останньою краплею	дослівний переклад, використання часткового аналогу для перекладу сталого виразу	New Zealand Herald, August 21, 2021
206	Delta raises 'big' questions about NZ's approach - Hipkins	лапки як маркер цитати, аббревіатура	Хіпкінс: варіант дельта підіймає 'великі' питання щодо підходу Нової Зеландії	дослівний переклад, експлікація	New Zealand Herald, August 22, 2021
207	Calls for boosters as study shows Pfizer's Covid jab loses effectiveness over time		Оскільки дослідження показало, що вакцина Pfizer проти Covid з часом втрачає ефективність, з'явилися заклики до повторних щеплень	дослівний переклад	New Zealand Herald, August 22, 2021
208	Covid-19: Parliament's return delayed by a week		Ковід-19: повернення парламенту затримується на тиждень	дослівний переклад	New Zealand Herald, August 23, 2021
209	NZ's lockdown extended until midnight Friday; Auckland's for longer	аббревіатура	Локдаун у Новій Зеландії продовжено до опівночі п'ятниці; в Окленді - ще на довше	дослівний переклад	New Zealand Herald, August 23, 2021
210	South Island 'fortress' still locked down	лапки як маркер цитати	'Фортеця' Південного острова все ще на локдауні	дослівний переклад, заміна частин мови	New Zealand Herald, August 23, 2021
211	Govt's plans to 'reset' immigration policy missing the boat	скорочення, лапки як маркер цитати, сталий вираз <i>to miss the boat</i>	Плани уряду щодо 'перезапуску' імміграційної політики з'явилися запізно	експлікація, заміни частин мови	New Zealand Herald, August 23, 2021
212	Political Roundup: The Government's Covid preparedness under scrutiny		Політичний підсумок: готовність уряду до ситуації з ковід піддається ретельному вивченню	дослівний переклад, експлікація	New Zealand Herald, August 23, 2021
213	No rent rise freezes,	лапки як маркер цитати	'На цьому етапі' не буде жодних	дослівний переклад,	New Zealand

	mortgage deferrals 'at this stage'		заморожувань цін на аренду житла або відтермінування іпотек	експлікація	Herald, August 23, 2021
214	PM Jacinda Ardern: Covid case numbers haven't yet peaked	абревіатура	Прем'єр-міністр Джасінда Ардерн: кількість випадків захворювання на ковід ще не досягла свого піку	експлікація, дослівний переклад	New Zealand Herald, August 24, 2021
215	Wellington Covid-19 cases grow to 11		Кількість випадків захворювання на Covid-19 у Веллінгтоні зросла до 11	дослівний переклад, експлікація	New Zealand Herald, August 24, 2021
216	'NZ can't do that': Aussie PM likens elimination strategy to living in a cave	абревіатури, сленг, лапки як маркер цитати, термін <i>elimination strategy</i>	«Нова Зеландія не може так вчинити»: Прем'єр-міністр Австралії уподоблює стратегію елімінації вірусу до життя у печері	експлікація, дослівний переклад	New Zealand Herald, August 24, 2021
217	'Not trained to deal with women': Taliban tell women to stay indoors	лапки як маркер цитати	«Не навчені поводитись із жінками»: представники Талібана наказують жінкам не виходити з дому	дослівний переклад, антонімічний переклад	New Zealand Herald, August 25, 2021
218	Barry Soper: Cancellation of life-saving surgery shows pandemic's brutal toll		Баррі Сопер: скасування невідкладної хірургічної операції ілюструє неблаганний вплив пандемії	дослівний переклад, модуляція	New Zealand Herald, August 25, 2021
219	Afghan interpreters resettled in NZ fear Taliban revenge on family left behind	абревіатура	Перекладачі з Афганістану, які переїхали до Нової Зеландії, побоюються, що Талібан помститься родичам, які залишились в Афганістані	заміна частин мови, експлікація, додавання підрядних означальних	New Zealand Herald, August 25, 2021
220	Police issue more than 650 lockdown infringement notices; 5000 calls reporting		Поліція склала більше, ніж 650 протоколів щодо порушення локдауну; отримали 5000 дзвінків, що	експлікація, додавання підрядного означального	New Zealand Herald, August 26, 2021

	breaches		повідомляли про його недотримання		
221	'We did not get everyone out', PM says after 'despicable attack' in Kabul	аббревіатура, лапки як маркер цитати	'Ми не всіх вивезли', - говорить Прем'єр-міністр після 'огидного' нападу у Кабулі	дослівний переклад	New Zealand Herald, August 27, 2021
222	John Roughan: Why I'm always talking to the TV set these days		Джон Равен: чому я завжди розмовляю з телевизором цими днями	дослівний переклад	New Zealand Herald, August 27, 2021
223	High profile National MP lines up bid for Auckland mayoralty	аббревіатура	Відомий член національного парламенту стає кандидатом в мери Окленда	модуляція, заміна частини мови	New Zealand Herald, August 27, 2021

ДОДАТОК Б

**АНГЛОМОВНІ ЗАГОЛОВКИ-ПРОМІСИВИ, ЗАГОЛОВКИ-МЕНАСИВИ
ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД**

№	Оригінал	Особливості та труднощі	Переклад	Трансформації	Джерело
1	U.S. Signals It Will Release Some Still-Secret Files on Saudi Arabia and 9/11		США інформують, що оприлюднять файли стосовно Саудівської Аравії та 11 вересня, які досі залишались таємними	дослівний переклад, додавання підрядного означального	NY Times, Aug. 9, 2021
2	Pelosi says the House will raise the maximum annual pay rate for Capitol Hill aides.	реалія <i>the House</i> – скорочена назва Палати Представників (може викликати у перекладача хибну асоціацію з <i>the White House</i>)	Пелосі стверджує, що Палата Представників підніме максимальний рівень заробітної плати фахівців Капітолію	дослівний переклад, експлікація, додавання підрядного з'ясувального	NY Times, Aug. 12, 2021
3	6 Issues Kathy Hochul Will Face as New York Governor		6 проблем, з якими зіткнеться Кеті Гочул як губернатор Нью-Йорка	дослівний переклад	NY Times, Aug. 13, 2021
4	Scott Morrison will cling on till the bitter end		Скотт Моррісон буде триматись до самого кінця	дослівний переклад	Independent Australia, July 1st, 2021
5	Kremlin says people without vaccine or immunity in Russia will have limited work options		Кремль стверджує, що не вакциновані громадяни, або громадяни без імунітету будуть обмежені у можливостях працевлаштування	дослівний переклад	Ottawa Citizen, June 22, 2021
6	Facebook says it won't be blamed for U.S. failing to meet COVID-19 vaccine target		Фейсбук стверджує, що не потерпить, щоб його звинувачували у тому, що США не	дослівний переклад, модуляція, додавання двох підрядних	Ottawa Citizen, July 19, 2021

			вдалось виконати наміченого об'єму вакцинації проти COVID-19	з'ясувальних, антонімічний переклад, експлікація, заміни частин мови	
7	'Things will get worse before they get better' - Deputy PM on latest cases, defends Govt response to testing delays	аббревіатура, скорочення, антитеза, лапки як маркер цитати	Заступник прем'єр-міністра коментуючи нові випадки захворювань, захищає реакцію уряду на затримки з проведенням тестів: 'Ситуація погіршиться перед тим, як покращиться'	експлікація, дослівний переклад	New Zealand Herald, August 21, 2021
8	'We will hunt you down': Biden vows revenge in Kabul attack	лапки як маркер цитати	Байден пообіцяв помститись за напад у Кабулі: 'Ми вас вистежимо.'	дослівний переклад, заміна частини мови	New Zealand Herald, August 27, 2021

ДОДАТОК В

АНГЛОМОВНІ ЗАГОЛОВКИ-ПЕРФОРМАТИВИ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД

№	Оригінал	Особливості та труднощі	Переклад	Трансформації	Джерело
1	Let the Gerrymandering (and the Legal Battles) Begin	алюзія на сталі формулювання позначення початку масштабних подій	І нехай почнуться передвиборні махінації (та юридичні баталії)	дослівний переклад, заміна частини мови, стилістична адаптація	NY Times, Aug. 11, 2021

ДОДАТОК Г

АНГЛОМОВНІ ЗАГОЛОВКИ-ДИРЕКТИВИ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД

№	Оригінал	Особливості та труднощі	Переклад	Трансформації	Джерело
1	Must try harder		Повинні докласти більше зусиль	дослівний переклад	The Economist, June 26th, 2021
2	Know thyself	архаїзм як маркер алюзії на античний вислів	Пізнай самого себе!	модуляція, компенсація (для відтворення особливостей давніх мов)	The Economist, June 26th, 2021
3	Accountants must give the House some of Trump's financial data, a judge rules.	реалія the House – скорочена назва Палати представників (може викликати у перекладача хибну асоціацію з the White House)	Суддя постановив, що бухгалтери повинні надати Палаті представників певні фінансові дані, які стосуються Трампа	експлікація, додавання підрядного означального	NY Times, Aug. 11, 2021
4	Asia must follow Japan in fighting against Chinese regional aggression		Азія повинна підтримати Японію у боротьбі проти агресії Китаю у регіоні	модуляція, дослівний переклад	Independent Australia, June 19 th , 2021
5	Australia's collective voice should silence the 'drums of war'	лапки, сталий вираз	Колективний голос Австралії повинен змусити “барабани війни” замовчати	дослівний переклад	Independent Australia, June 24 th , 2021
6	Canada should help China learn from our mistakes, not just condemn Uighur genocide, senator says		Сенатор стверджує, що Канаді слід допомогти Китаю вчитись на наших	дослівний переклад	Ottawa Citizen, June 29, 2021

			помилках, не просто засудити геноцид уйгурів		
7	Derek Cheng: Don't be surprised if case numbers surge this weekend		Дерек Ченг: не дивуйтесь, якщо кількість випадків різко зросте на цих вихідних	дослівний переклад	New Zealand Herald, August 20, 2021
8	Claire Trevett: Brace for a long lockdown after Monday decision		Клер Тревет: приготуйтеся до тривалого локдауну після рішення, що було прийняте у понеділок	дослівний переклад, експлікація, додавання підрядного означального	New Zealand Herald, August 21, 2021
9	Claire Trevett: PM, we don't expect perfection but drop the defensiveness	абрєвіатура	Клер Тревет: Шановна пані Прем'єр-міністр, ми не очікуємо досконалості, однак припиніть намагатись виглядати кращою, ніж Ви є	стилістична адаптація (додавання одиниць «шановна пані»), дослівний переклад, модуляція, експлікація	New Zealand Herald, August 26, 2021

ДОДАТОК Д

АНГЛОМОВНІ ЗАГОЛОВКИ-КВЕСИТИВИ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД

№	Оригінал	Особливості та труднощі	Переклад	Трансформації	Джерело
1	Electric cars for everyone? Not unless they get cheaper	літота	Електрокари для всіх? Тільки якщо вони стануть дешевшими	дослівний переклад першого речення; антонімічний переклад другого речення	NY Times, Aug. 9, 2021
2	Fact Check: Just how big is the infrastructure package?		Перевірка фактів: наскільки дійсно є великою сума, яку виділено на інфраструктуру з бюджету?	експлікація, додавання підрядного означального	NY Times, Aug. 11, 2021
3	What is Shariah law, and what does it mean for Afghan women under the Taliban?	реалія <i>Shariah law</i>	Що таке закони шариату і що вони означають для афганських жінок, коли при владі Талібан?	дослівний переклад	NY Times, Aug. 19, 2021
4	'What was the point?' Afghans rue decades of war as U.S. quits Bagram	лапки як маркер цитати	'У чому був сенс?' - афганці шкодують про десятки років війни у той час, як США залишають Баграм	дослівний переклад	Ottawa Citizen, July 4, 2021
5	What's behind Winston Peters' complaint about a High Court judge?		Що стоїть за скаргою Вінстона Петерса на суддю Високого суду?	дослівний переклад	New Zealand Herald, July 7 30, 2021
6	Derek Cheng: Ongoing lockdown for Auckland, but for how long? And what's the Plan B?		Дерек Ченг: безперервний локдаун для Окленда, але на який час? І який план Б?	дослівний переклад	New Zealand Herald, August 22, 2021
7	Opinion: Is Ardern the	алюзія,	Думка: чи	дослівний	New

	Messiah? Or a crafty MP? Answers may lie in past as a Mormon	абрєвіатура, реалія <i>Mormon</i>	Ардерн є Мєсією? Чи вправним членом парламенту? Відповіді можуть знаходитися у минулому, коли вона належала до мормонів	переклад, експлікація, додавання підрядного означального	Zealand Herald, August 23, 2021
8	Had an anti-vax pamphlet? Police want to hear from you	реалія <i>anti-vax pamphlet</i>	Отримали листівку з агітацією проти вакцинації? Поліція хоче, щоб Ви їм про це розповіли	модуляція, експлікація, додавання підрядного з'ясувального	New Zealand Herald, August 25, 2021
9	Mike Hosking: When will our Government admit its errors?		Майк Госкінг: коли наш уряд визнає свої помилки?	дослівний переклад	New Zealand Herald, August 25, 2021

SUMMARY

The paper is dedicated to the analysis of efficient translation transformations which should be applied while translating headlines of contemporary English media publications.

The object of the study is the headlines of modern English media publications.

The aim of the paper is to reveal semantic, syntactic and pragmatic characteristics of the headlines of modern English media publications and to disclose the peculiarities of translating them into Ukrainian. The aim determined the accomplishment of the following tasks:

- to develop accurate tools for the research;
- to reveal semantic, syntactic and pragmatic peculiarities of headlines;
- to define the translation transformations which are applied to reproduce the characteristics of headlines in translation;
- to find out the peculiarities of rendering English headlines belonging to different pragmatic types into Ukrainian.

We found the following pragmatic types of headlines: constatives (89.2% of the total quantity), promissives and menaces (3.2%), performatives (0.4%), directives (3.6%), quesitives (3.6%).

The most challenging for translation were the following phenomena: phonetic anaphora, rhyme; abbreviations, occasional words, exotic words, terms, realia, set expressions; metaphors, puns, antitheses, oxymorons; repetitions; allusions.

To overcome the translation challenges mentioned above we used the translation transformations (it is noteworthy that to translate one headline one may use two and more transformations):

- word for word translation – in 89.2% of cases;
- explicative translation – in 31.6%;
- adding a clause – in 12.4%;

changing a part of speech – in 10.4%;
modulation – in 10%;
antonymic translation – in 3.2%;
calque – in 2%;
compensation – in 1.2%.

We may conclude that word for word translation helped to overcome most translation challenges in the process of rendering the headlines of modern English media publications into Ukrainian. The fact that explicative translation is rather frequently used is that there are realia and set expressions which don't have equivalents in the language of translation. Calque was used to render occasional words. Considerable frequency of such grammatical transformations as changing a part of speech and adding a clause is caused by the fact that they often accompany such transformation as explicative translation.

Key words: *headline, media publication, headline pragmatics, headline semantics, headline syntax, translation transformation.*

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, Баранецька Анна Дмитрівна, студентка 2 курсу, заочної форми навчання, факультету іноземної філології, спеціальність 035 Філологія, адреса електронної пошти anabaranetska@ukr.net, підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Семантика, синтактика і прагматика заголовків сучасних англомовних медіапублікацій та особливості їх перекладу українською мовою» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;
- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____

Підпис _____

ПІБ (студент) _____